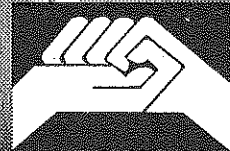

5è Congrés

CGT

DRETS
SOCIALS

SOLID

CGT
Catalunya

ACORDS

Índex

Anàlisi de la situació social, econòmica, sindical i política	3
El nou desordre mundial sota l'hegemonia neoliberal	5
Les diverses estratègies sindicals.....	10
Actuació sindical. Propostes de futur	15
Anàlisi de l'actuació sindical de la CGT de Catalunya.....	17
La contrareforma laboral i l'activitat sindical.....	17
La negociació col·lectiva de la CGT de Catalunya.....	22
Propostes sindicals per a la solidaritat: davant l'atur, la precarització, la pèrdua de drets laborals.....	28
Intervenció social. Propostes de futur	33
Anàlisi de l'actuació social de la CGT de Catalunya	35
La crisi de l'Estat de Benestar i les noves exclusions socials	36
El paper de l'estructura territorial en l'activitat social de la CGT de Catalunya.....	40
Propostes socials per a la solidaritat: atur, exclusió, marginació, habitatge, sanitat, ensenyament.....	41
Ecologia, economia i treball.....	44
Funcions i relacions de les estructures organitzatives de la CGT de Catalunya	47
El paper dels delegats i de les delegades de la CGT de Catalunya.....	49
La relació entre les seccions sindicals i els sindicats.....	49
El paper de les federacions sectorials i territorials de la CGT de Catalunya.....	50
Participació i democràcia interna	52
Estructuració i racionalització de les tasques organitzatives	53

**ANÀLISI DE LA SITUACIÓ SOCIAL, ECONÒMICA,
SINDICAL I POLÍTICA**

EL NOU DESORDRE MUNDIAL SOTA L'HEGEMONIA NEOLIBERAL

El procés de mundialització capitalista de l'economia, les seves contradiccions i els seus límits

Amb les nocions de globalització o mundialització es caracteritza el procés de canvis produïts a escala internacional en els darrers anys. En efecte, l'activitat econòmica ha conegut una creixent mundialització que s'expressa en la rapidesa de l'augment del comerç mundial en comparació a la suma dels seus mercats nacionals, en la intensificació dels intercanvis de mercaderies principalment entre els països desenvolupats (que representa prop del 30% del volum total d'intercanvis), en l'increment dels moviments d'inversió directa a l'estranger (1% del PIB mundial el 1990), en els processos de concentració, fusions i aliances dels diversos grups transnacionals (37.000 societats transnacionals dominen l'economia mundial), en l'aixecament progressiu de les barreres proteccionistes al comerç mundial¹, en l'enfortiment del paper d'organismes com el Banc Mundial i l'FMI que juguen un paper disciplinador de les economies d'un gran nombre de països especialment del Tercer Món a través de l'aplicació de mesures d'ajustament estructural (més de 80 països pateixen de manera simultània aquests ajustaments), etc.

Amb tot, encara no s'ha constituït una autèntica economia mundial. Si bé els mercats de capitals i de mercaderies estan cada vegada més unificats, no es pot dir això del mercat de treball, així per exemple, 350 milions de treballadors dels països més rics tenen una mitjana de salari de 18 dòlars/hora, mentre 1.200 milions de treballadors dels països pobres reben una mitjana d'1 a 2 dòlars/hora. Encara nombroses empreses multinacionals mantenen una estreta relació amb l'orientació i els interessos de les seves potències imperialistes respectives. En el si d'aquestes potències apareixen agrupaments regionals, Europa, Japó i el seu entorn asiàtic, els EUA i el

seu domini continental, amb processos d'homogeneïtzació diversos, diferents graus de permeabilitat al comerç mundial, de competitivitat, que amb freqüència donen lloc entre elles a fortes contradiccions d'interessos.

Aquests processos de reagrupament no estan exempts de fortes crisis internes. Així per exemple, en el reagrupament continental que forma el Tractat de Lliure Comerç entre els EUA, Canadà i Mèxic, l'aplicació radical de receptes de tall neoliberal sobre el país més dèbil, en aquest cas Mèxic, han provocat una aguda crisi monetària (devaluació del *peso*), industrial i comercial, que ha tingut efectes socials explosius amb greus repercussions polítiques, que posen en qüestió la pròpia existència del règim de dominació del PRI. Davant el perill de radicalització social, l'elit dominant de Mèxic, però també les d'altres països que han après la lliçó mexicana, han moderat cojuturalment la seva orientació neoliberal, quan no l'han frenat bruscament, com en el cas de Mèxic.

En definitiva, la mundialització de l'economia es troba en una situació de transició, de crisi de l'antic sistema, on s'obren contradiccions entre l'esfera de la economia i de la política que són en la base de la crisi dels estats-nacions, sorgeixen divisions en el si de les classes dominants (per exemple posició davant la Unió Europea), es produeixen intents de reorganització mundial dels mercats que aviven les contradiccions entre les grans potències, i es generen greus crisis econòmiques, socials i polítiques, la qual cosa ens allunya d'una visió idíl·lica i harmoniosa del procés de mundialització, i ens apropa a una realitat *desordenada* que ens planteja la necessitat i la possibilitat de transformacions socials radicals d'un àmbit més ampli que en el passat.

Finalment, el neoliberalisme ha posat en peu un discurs ideològic per justificar el seu projecte global: un model de desenvolupament il·limitat i irracional com objectiu i destinació universal per al conjunt de la humanitat, la globalització de l'economia com a únic camí per estendre el desenvolupament a tot el globus, la competitivitat en el mercat lliure mundial com l'únic instrument eficient de fer funcionar l'economia mundial. Aquest discurs no aguanta l'evolució de la realitat, fa aigües davant les greus contradiccions que genera el *desordre* econòmic neoliberal, no se sosté davant la constatació dels límits del propi planeta.

¹ En les cinc primeres rondes del GATT després de la II Guerra Mundial es van rebaixar els arancels en un 47%, en la de Tòquio el 1963 es van reduir un 0,3% per a les matèries primeres, un 4% per als productes semimanufacturats, i un 6,5% per als manufacturats, recentment en la Ronda d'Uruguay van tenir una altra significativa reducció.

Les conseqüències econòmiques, socials i polítiques del neoliberalisme

Les conseqüències econòmiques

*** Un deute que llastra el desenvolupament de la gran majoria de la humanitat:** l'aplicació de l'orientació neoliberal a escala internacional ha tingut greus efectes sobre l'economia internacional generant un procés d'endeutament que afecta principalment als països de l'anomenat Tercer Món, obstaculitzant el seu desenvolupament, i també als països industrialitzats.

La política que apliquen els organismes internacionals, FMI, Banc Mundial, així com els governs de les principals potències imperialistes a propòsit del deute dels països del Tercer Món il·lustra la hipocresia del seu discurs davant l'opinió pública mundial sobre l'ajuda humanitària del Nord al Sud.

Mitterrand mateix, declarava en la reunió del Grup dels 7 països més industrialitzats el juliol de 1994: *sabeu que malgrat les sumes considerables fixades en les ajudes bilaterals i multilaterals, el flux dels capitals que venen d'Àfrica cap als països industrials és més important que el flux de capitals que van des dels països industrials cap als països en desenvolupament* (Le Monde 10-11 de juliol de 1994).

Doncs bé, les potències imperialistes no només es van negar a concretar el compromís d'adreçar el 0,7% del seu Producte Nacional Brut (PNB) per ajuda al desenvolupament, no només van reduir en termes reals des de 1992 l'ajuda bilateral al Tercer Món en un 6%, sinó que a través del reemborsament del deute i dels seus interessos (servei del deute) van constituir un nou mecanisme de transferència de riquesa dels pobles del Sud cap a les classes dominants del Nord i les elits locals del Sud.

La mateixa ONU dona les xifres següents: l'import total del deute exterior dels països en vies de desenvolupament ha passat de 567 mil milions de dòlars el 1980 a 1.419 mil milions de dòlars el 1992. En el mateix període el pagament dels interessos del deute ha representat 771,3 mil milions de dòlars als qual cal afegir el reemborsament del capital de 890,9 mil milions de dòlars. En total els països del Tercer Món han reemborsat en dotze anys 1.662,2 mil milions de dòlars. És a dir, una xifra tres vegades superior al deute de 1980! Naturalment, aquests països han hagut de gestionar nous préstecs per pagar el

deute. De fet, el deute extern d'aquests països s'ha convertit en *etern*, impagable, en impediment permanent al seu desenvolupament.

El mecanisme del pagament del deute no és l'únic que han posat en marxa els banquers del Nord i les institucions per al desenvolupament per transferir riqueses des del Sud cap a les seves butxaques, l'aplicació d'un intercanvi desigual entre els preus, cada vegada menors, imposats a les matèries primeres de què els països del Tercer Món en són exportadors, i els preus, cada vegada més grans, dels productes industrials que han d'importar del Nord industrial, ha constituït una altra via de transferència de beneficis cap al Nord. El control del comerç mundial per societats transnacionals del Nord que imposen preus molt elevats pels seus serveis és un altre mecanisme de transferència de riqueses del Sud cap al Nord. Cal afegir altres mecanismes: a través del repatriament dels beneficis de les societats multinacionals implantades en el Tercer Món (en el període de 1980 a 1992 l'esmentat repatriament ha significat 122 mil milions de dòlars), l'ajuda o assistència tècnica, les fugues de capitals (segons l'FMI l'any 1988 la fuga de capitals dels 13 països més endeutats representaven 180 mil milions de dòlars), les pèrdues a causa del canvi de la moneda, etc.

*** El deute dels països industrials:** com a conseqüència dels descensos de la producció global durant els passats cicles recessius, i de l'aplicació de polítiques neoliberals com la reducció d'impostos al capital i a les rendes altes, el creixement del servei del deute resultant de l'augment de l'endeutament i dels alts tipus d'interès, s'han agreujat els dèficits públics dels països industrials. El finançament dels esmentats dèficits ha provocat el creixement de l'endeutament públic fins un punt en què ha generat un greu problema.

Les xifres són eloqüents, en el conjunt de països que formen l'OCDE, el deute públic ha passat del 20,2% del PIB el 1980, al 42,4% el 1994...

Quant als EUA, el deute net del seu govern el 1993 equivalia al 39,6% del PIB, és a dir 2,7 bilions de dòlars.

Quant a la Unió Europea només els interessos del deute el 1993 eren el 5,6% del PIB, amb una xifra propera als 350.000 milions de dòlars.

Per últim, cal sumar-hi el deute creixent dels països de l'Est que el 1994 era de 215.000 milions

de dòlars.

*** La inestabilitat financera:** l'enorme creixement del deute dels governs i de les empreses en aquests últims anys ha produït una enorme hipertròfia financera que amenaça el futur de la recuperació econòmica.

El finançament del deute amb nous crèdits s'ha convertit en un pròsper negoci: els estats emeten deute, les empreses o els fons d'inversió el compren, finançant-los amb el seu propi deute, i així successivament en un procés que no té fi. La hipertròfia financera ha estimulat l'auge de les cotitzacions en totes les borses, llevat del Japó, cosa que afavoreix l'especulació, que els mercats de capitals es trobin sobrevalorats i que per tant qualsevol esdeveniment pugui desencadenar noves crisis i cracs borsaris.

En plena llibertat de circulació de capitals, la hipertròfia financera produeix moviments especulatius d'enormes volums de capitals buscant la màxima rendibilitat en els mercats de canvis. Aquests fluxos diaris han passat de 290 mil milions de dòlars el 1986 a 1.300 mil milions de dòlars el 1994, i han adquirit capacitat per desestabilitzar la cotització de les monedes, com s'ha comprovat en les darreres crisis monetàries.

*** Els efectes de la deslocalització productiva:** Si s'observen desapassionadament els fluxos econòmics, es veurà que la competència de les empreses des de països amb salaris ínfims -segons Mikel Aizpuru i Antonio Rivera hi ha 1.200 milions de treballadors amb costos mitjos d'entre 1,5 i 10 dòlars diaris, per una banda, i per altra 250 milions amb costos de 85 dòlars- i sense despeses socials, substitueix mercaderies produïdes amb salaris alts per altres amb salaris baixos, cosa que, especialment en moments de recessió, minva greument la demanda efectiva.

Les empreses ubicades en els països centrals de l'economia mundial cerquen en el desplaçament o deslocalització dels seus centres de treball a altres països i en l'explotació d'una mà d'obra més econòmica la consecució de més beneficis. La qual cosa, evidentment, les porta a reubicar-se en aquests últims o, millor encara, a establir sucursals en aquests reduint la seva activitat no purament comercial en els primers. Tot això, si, per una banda, incrementa els beneficis, per l'altra redueix els salaris i, en el conjunt redueix la demanda mundial fiable, ja que, els rics, com va demostrar Keynes amb la seva funció de consum, poden consumir o invertir, però també poden guardar els

diners en la caixa forta o especular i fer amb ell moltes altres coses, de manera que desviïn del circuit econòmic una bona porció de recursos que disminueixin greument l'activitat. Els assalariats, per contra, gairebé no tenen més remei que destinar la seva renda a viure. I això és molt més greu quan la creixent "flexibilitat", o per parlar clar inseguretat en l'ocupació, provoca cert retraïment en el consum dels assalariats, cosa que empitjora el problema de la creixent debilitat de la demanda en el mercat únic global.

*** En conclusió: un horitzó pessimista:** La suma del greu problema del deute, amb l'actual inestabilitat financera crea serioses incerteses sobre el futur de la recuperació de l'actual onada llarga depressiva.

La pròpia OCDE preveu un escenari propi d'una fase recessiva de llarga durada, així la seva previsió de creixement del PIB entre els anys 1997 i 2000 el situa en una taxa anual mitjana per al conjunt de l'àrea dels països de l'OCDE del 2,9% (inferior a la mitjana del 3,5% de creixement durant la recuperació de 1984 a 1990). A la pràctica aquesta previsió dibuixa un escenari d'estancament.

En aquesta perspectiva econòmica, amb una dèbil, gairebé nul·la recuperació, l'atur no es reduirà de manera sensible. La mateixa OCDE preveu per a la seva àrea l'any 2000 una desocupació del 7,1%, xifra similar a l'actual.

Les conseqüències socials

*** L'empobriment de la majoria de la humanitat:** l'aplicació de les receptes neoliberals, les mesures d'ajustament estructural que imposen l'FMI i el Banc Mundial, no només impedeixen el desenvolupament de la majoria de països, sinó que els condemnen a la pobresa permanent, i a una regressió sobre les seves anteriors i ínfimes condicions en matèria d'atenció sanitària, escolarització, nutrició, etc.

Encara més, noves regions del planeta, com la formada pels antics països de l'Est estan en el trànsit de patir processos de tercermundització com a conseqüència de l'aplicació cega de mesures liberals que han causat processos de desindustrialització i desvertebració social.

L'ajustament estructural, a través del mercat, controlat des dels organismes internacionals té els efectes d'un genocidi econòmic, comparable en el seu impacte social a altres èpoques de la història

colonial basades en el treball forçat i l'esclavisme. Aquest projecte d'ajustament afecta els mitjans d'existència de més del 80% de la població mundial, i converteix a les seves nacions en reserves de mà d'obra barata i de matèries primeres.

Les desigualtats entre països rics i pobres s'eixamplen. Mentre els països rics amb el 15% aproximadament de la població mundial controlen el 80% del total de la renda mundial, el conjunt de països de rendes baixes (compreses la Índia i la Xina) amb una població de més de tres mil milions d'individus, rebia el 1991 el 4,9% de la renda mundial, menys que el producte nacional brut de França i dels seus territoris d'ultramar. Amb una població de 488 milions d'habitants, el producte brut de la totalitat de la regió subsahariana d'Àfrica és aproximadament la meitat de l'estat de Texas...

Per amagar els efectes tràgics de la seva política el Banc Mundial no dubte en manipular els conceptes i les xifres, així en el seu *Informe sobre la pobresa* publicat el 1990, estima que el 18% del Tercer Món és *extremadament pobre* i el 33% *pobre*. Amb tot, el criteri usat per aquest Banc per definir la pobresa és el d'obtenir una renda per individu inferior als 370 dòlars any. És a dir, aquells que reben una renda de poc més d'1 dòlar, són declarats *no pobres*!

Per comprendre millor la relació entre deute i misèria en el Tercer Món, res millor que quantificar quant costaria atendre les necessitats elementals de la població del Tercer Món (segons un estudi d'UNICEF, PNUD, Banc Mundial):

- Dispensar l'atenció mèdica elemental per a tots, vacunar nens, eliminar les formes greus i reduir a la meitat les formes més benignes de malnutrició, reduir a la meitat la mortalitat dels nens de 5 anys: de 5 a 7 mil milions de dòlars durant 10 anys.
- Garantir l'accés universal a l'aigua potable: de 10 a 15 mil milions de dòlars durant 10 anys.
- Reduir a la meitat l'analfabetisme dels adults, posar en marxa l'ensenyament primari universal, disminuir la taxa d'analfabetisme de les dones a la dels homes: de 5 a 6 mil milions de dòlars durant 10 anys.
- Oferir serveis de planificació familiar a qui els desitgi amb l'objectiu d'estabilitzar la població mundial en el 2015: de 10 a 12 mil milions de dòlars.

En definitiva una despesa anual de 30 a 40 mil milions de dòlars, mentre que el reemborsament del deute representa prop de 170 mil milions de dòlars per any!

Una gran majoria de la humanitat està amenaçada per noves fams, noves epidèmies més greus que en el passat, i les seves derivacions de crisi social, guerres de tot tipus, etc. En una època en què el planeta se'n ha fet petit, que la velocitat dels mitjans de comunicació i d'informació ens l'han convertit en l'*aldea global*, la destinació de tots, del Nord i del Sud, està cada vegada més entrellaçada.

* **L'holocaust del treball en els països industrials:** al final de la reunió del G7 el març de 1994 a Detroit, preparatòria de la cimera de Nàpols de juliol del mateix any per tractar de la problemàtica de l'atur, el seu president declarava: *Nosaltres desitgem que tots els aturats comprenguin que no han d'alimentar grana esperances sobre el resultat de la nostra reunió. Això no ha estat res més que un intercanvi d'idees.*

Cada vegada més els dirigents del sistema capitalista, quan es comprova que les receptes que ells justifiquem amb l'objectiu de crear ocupació provoquen més atur, abandonen el discurs d'acabar amb l'esmentada xacra.

Actualment, només en l'àrea de l'OCDE existeixen més de 30 milions d'aturats. El 1995 el nombre d'europaus sense ocupació sobrepassarà els 20 milions, dels quals una quarta part en una edat compresa entre els 18 i els 25 anys. El propi Banc Mundial informava recentment de la xifra de 120 milions de persones desocupades a tot el món. En definitiva, l'atur ha arribat a nivells que no havien estat assolits des de la gran depressió de 1929.

L'increment de l'atur ha estat conseqüència de les polítiques neoliberals aplicades, tot destacant-se en la destrucció d'ocupació la *punta de llança* del capitalisme formada per les empreses multinacionals. En aquests deu darrers anys les 500 empreses més grans del món han acomiadat 400.000 treballadors de mitjana cada any, malgrat la forta progressió dels seus beneficis. El Banc d'Espanya constata que les grans empreses espanyoles destrueixen ocupació (-2,4% en el primer trimestre) a pesar que els seus beneficis van créixer un 18%, xifra no assolida des de 1986.

La persistència, i l'increment de la desocupació, apareixerà cada vegada més en sectors creixents de la població com una conseqüència inherent a

sistema capitalista, i per tant deslegitimadora d'aquest.

*** L'augment de les desigualtats socials i el deteriorament de les rendes salarials:** L'aplicació d'una política econòmica neoliberal ha tingut conseqüències directes sobre la distribució de les rendes, augmentant les desigualtats socials i deteriorant el poder adquisitiu dels salaris.

Així per exemple, als EUA, els treballadors han patit variacions negatives dels seus salaris durant molts anys de les dècades dels 70, 80 i 90. Quant al seu punt culminant de 1973, els salaris reals van caure als EUA, per 1992, un 19%. Amb tot, el 5% més ric de la població va superar el 1989 la participació en la renda nacional més alta que havia tingut en els últims 40 anys. En efecte, l'any que major participació havia tingut anteriorment, 1950, li va correspondre un 17,3%, el 1989 un 17,9%.

Aquest ha estat un fenomen general en tot el món, si bé matisat per les lluites socials i conjuntures polítiques. En l'Estat espanyol la distribució de les rendes ha evolucionat desfavorablement per als treballadors.

Al Japó, una economia molt planificada per acords informals entre empresaris i Administració, però força igualitària en la distribució de la renda, la dècada passada ha suposat un augment considerable de les diferències entre els molt rics i els altres.

Entre els camps del liberalisme, als EUA, per la seva part, l'1% més ric pràcticament ha acumulat tot el creixement econòmic durant la dècada dels 80. La classe mitja amb prou feines s'ha mantingut igual. Els treballadors i els pobres han caigut en picat.

*** El desmantellament de l'anomenat Estat del benestar:** el model de societat capitalista que s'ha anomenat *Estat del benestar* només ha existit, en la seva forma més avançada socialment en un nombre reduït (Centre i Nord d'Europa), i en aquests, la seva durada ha estat d'un petit període amb prou feines de 50 anys en la història de més de dos segles de capitalisme. Quan molts dels països industrials, com és el cas de l'Estat espanyol, encara no havien assolit les quotes més avançades de dit model, ja s'iniciava l'ofensiva del neoliberalisme per desmantellar-lo.

Actualment, pràcticament tots els països han vist erosionar, en un grau o en un altre, els nivells de

drets socials, prestacions, etc, de l'*Estat del Benestar*. L'agressió a dits drets socials és premeditada, i és una de les característiques de l'ofensiva neoliberal: reduir la despesa pública, desregular les relacions laborals, privatitzar la gestió dels fons socials per obtenir una nova font de beneficis, desmantellar la sanitat pública, l'ensenyament, etc.

En els mateixos EUA, amb uns nivells de protecció social inferiors als dels països europeus, es coneix actualment una ofensiva de la dreta per eliminar els programes d'ajudes als col·lectius més pobres o necessitats, introduint un factor de polarització social i conflictivitat.

Un altre dels aspectes d'aquest desmantellament, és l'eliminació del sector públic en la indústria i els serveis, cosa que redueix la capacitat dels governs per corregir els efectes negatius del funcionament del sistema de mercat, com el desinterès del capital privat en la inversió en aquells sectors que no tenen una rendibilitat immediata, etc. Les conseqüències d'aquesta política tenen un impacte terrible en importants regions industrials, causant la seva desertització, agreujant els desequilibris entre les diferents regions a escala continental, augmentant la dependència cap a les potències imperialistes més fortes, hipotecant el futur de pobles i nacions.

Quant al nostre país, a la contrareforma laboral se sumen les amenaces a l'actual sistema de pensions que es contenen en l'anomenat Pacte de Toledo, sistema que ja va patir modificacions regressives en el passat.

La patronal i la dreta política no estan satisfetes amb els objectius aconseguits, i anuncien nous objectius socialment regressius: aprofundir la contrareforma laboral, establir noves fórmules de contractació per abaratir els acomiadaments, dificultar l'accés a les pensions d'invalidesa, eliminar la gratuïtat d'alguns serveis sanitaris, revisar a la baixa les prestacions de desocupació, rebaixar les quotes de la patronal a la seguretat social, etc.

Les conseqüències polítiques: els nous centres de decisió i la regressió democràtica

*** La crisi de l'estat contemporani:** la liberalització de la circulació dels capitals i mercaderies a escala internacional, la formació d'entitats regionals com la Unió Europea, i l'enfortiment del paper rector d'organismes com l'FMI i el Banc Mundial, han posat en crisi el

tradicional estat-nació: s'ha reduït enormement la seva *sobirania* cap el seu propi mercat, s'ha limitat la capacitat d'actuació dels seus governs, així com han introduït greus diferències en el si de les seves classes dominants, entre les fraccions integrades en el procés de mundialització de l'economia i aquelles que veuen amenaçar la seva existència per aquest procés.

La mundialització genera la tendència a la desarticulació entre les esferes econòmiques i polítiques. La competència internacional i la desregulació introdueixen fractures entre la lògica econòmica i la sobirania política. Per últim, aquesta crisi afecta també a la funció redistributiva dels estats que afavoria una certa cohesió social. Tot això incideix en una pèrdua de legitimitat de les institucions tradicionals, fenomen que afecta de manera general i no es limita als estats dependents i a les classes dominants fràgils.

* **La regressió democràtica:** Una de les característiques comunes als organismes que com l'FMI i el Banc Mundial juguen un paper determinant en les decisions econòmiques que afecten a la gran majoria de la població és que escapen al control democràtic d'aquesta. Les noves institucions creades en les entitats de tipus regional com la Unió Europea estan viciades d'origen pel mateix defecte. L'absència de mecanismes democràtics de les societats per elegir els organismes rectors de la Unió Europea, la inexistència d'un parlament amb capacitat real de control i decisió, i el fet que decisions preses sense control democràtic s'imposen a societats que en el seu àmbit nacional o estatal tenen una tradició democràtica formal, erosionen els mecanismes de consens i legitimitat sobre els que s'ha assentat el domini de les burgesies nacionals europees.

Encara més, el funcionament antidemocràtic d'aquestes institucions, acaba per pervertir en el mateix sentit el funcionament de la maquinària estatal. Per exemple, s'autonomitza fora del control democràtic el Banc central europeu, s'autonomitzen en el mateix sentit els bancs centrals estatals.

En definitiva, a la crisi de legitimitat democràtica dels organismes executius de la Unió Europa se suma la crisi de buit democràtic formal dels estats europeus, i a tot això cal afegir un estil de construcció de la Unió Europea a esquenes de la participació i de la voluntat ciutadana (per exemple, només en una minoria de països es va exercir el dret a vot en referèndum per establir l'adhesió a Maastricht), la suma de tot això

produceix un creixent distanciament de la població europea respecte de la Unió, i crea les condicions per una crisi que pot adquirir formes explosives davant les noves demandes de major participació, d'exigència de democràcia real, per part d'aquestes societats i pobles.

LES DIVERSES ESTRATÈGIES SINDICALS EN AQUESTA SITUACIÓ

La crisi programàtica, estratègica i d'organització de les organitzacions sindicals que practiquen la col·laboració de classes

En l'ona expansiva de l'economia que va tenir lloc després de la segona guerra mundial, amb taxes de creixement de l'economia molt altes, es van posar les bases dels anomenats *Estats del benestar*, com a conseqüència del pacte explícit entre les classes burgeses dominants i les direccions de les grans organitzacions polítiques i sindicals de la classe obrera.

En aquest període de creixement la classe obrera es va enfortir numèricament, va avançar organitzativament, i va conquerir importants drets socials. Va ser a més una època, llevat excepcions, pràcticament de plena ocupació. Per altra banda, l'existència del model social que formaven el conjunt de països de l'anomenat *socialisme real*, si bé no exercia una atracció decisiva sobre la majoria dels treballadors, si exercien un paper *dissuasiu* sobre les classes dominants que els feia respectar l'*status-quo* assolit.

En aquestes condicions, es van forjar les organitzacions sindicals implantades majoritàriament en els països industrialitzats i es van formar els seus equips dirigits.

Amb l'aparició de l'ona llarga depressiva, el menor creixement econòmic, el desenvolupament d'un atur massiu permanent, la caiguda del *socialisme real*, i l'accelerament de la mundialització de l'economia, s'han modificat dràsticament les condicions en què operaven les organitzacions polítiques i sindicals de col·laboració de classes.

A l'Estat espanyol, no es pot explicar el deteriorament general de les condicions dels treballadors sense recordar una política que va permetre que passés la Reforma Laboral, que ens va condemnar a la indefensió de la lluita empresa a empresa, tot impossibilitant abatre els plans del govern; una política que va limitar la força acumulada després de la vaga general del 27-G. No es pot entendre l'ascens de la dreta sense veure

que ha estat conseqüència de la crida a la tranquil·litat dels treballadors i de les treballadores, mentre es signaven manifestos conjuntament amb la patronal fent una crida a la calma i apuntant-se a la petició d'eleccions anticipades. Impedir que fos la lluita dels treballadors i de les treballadores la que s'enfrontés al govern, quan les condicions estaven presents, ha estat una de les més grans agressions contra els interessos dels treballadors i de les treballadores, convertint a les direccions dels sindicats (majoritaris) en còmplices de les mesures del govern i còmplices amb aquest de facilitar el camí a la dreta.

De la seva crisi i també, parcialment de la del moviment obrer en el seu conjunt, podem constatar els següents elements:

* Una estructura i orientació supeditades als marcs dels estats nacionals i de les seves classes dominants respectives. Cosa que ha debilitat la necessària posició independent de classe davant els processos de reagrupament regional, com la Unió Europea. D'aquesta manera, hem presenciat la benedicció dels acords de Maastricht per la CES, de la qual formen part els sindicats UGT i CCOO, acords que signifiquen un atemptat directe a l'Estat del benestar, causa directa de l'atur massiu, anunci de les polítiques de flexibilització i desregulació que hem patit, i per tant causa del retrocés en el moviment obrer i de la seva força organitzada sindical.

D'altra banda, les estretes relacions de dependència d'aquests sindicats amb les burgesies nacionals, els ha dut a tolerar, quan no a pactar obertament les mesures que permeten en aquestes classes assolir millors posicions de competitivitat en els mercats europeu i internacional. En conseqüència, el retrocés en els drets socials de l'Estat del benestar, a més d'obrir una bretxa en la credibilitat dels dits sindicats davant la seva base de suport social.

* Un àmbit d'acció estret i insolidari. L'actuació dels esmentats sindicats s'ha orientat a la classe obrera de les grans empreses i amb ocupació fixa, abandonant a les capes emergents de la joventut sense ocupació, als sectors amb ocupació precària i donant l'esquena als nous moviments, feminista, antimilitarista, ecologista (conflicte en l'empresa química Solvay de Martorell, etc.). Davant dels conflictes sorgits, han evitat l'extensió de la solidaritat, tancant-los en el seu propi àmbit fins al seu esgotament.

En el nostre país, especialment, després de l'aprovació de la "Contrareforma" Laboral s'ha accentuat la desregulació de les condicions de treball, això afegit a l'interès de la patronal per acabar amb els convenis col·lectius i amb les ordenances laborals ha generat una creixent divisió entre treballadors i treballadores.

En aquestes condicions proliferen els sectors corporatius i augmenta el nombre de petits sindicats d'empresa o de sector. En una mateixa empresa conviuen, fent el mateix treball, treballadors i treballadores que cobren diferent i que es troben subjectes a diferents convenis, de plantilla, fixos, eventuais o a temps parcial, i altres contractats per ETT, autònoms o que pertanyen a una empresa subcontractada que presta allí els seus serveis.

Els aparells sindicals majoritaris, en no qüestionar la lògica del sistema, en no lluitar conseqüentment per la reducció dràstica de la jornada de treball o pel seu repartiment, en no impulsar les mobilitzacions de conjunt i la solidaritat, bloquen la superació de les diferències entre treballadors fixos de plantilla i els sectors més desfavorits dels assalariats.

* Una pràctica sindical burocràtica, desmobilitzadora i claudicant. Per regla general, davant els conflictes laborals, reconversions, processos de negociació col·lectiva, la pràctica emparada quan no directament impulsada pels aparells dels esmentats sindicats s'ha basat en els mètodes de negociació burocràtics, impeding els processos d'autoorganització, i de decisió col·lectiva democràtica en els conflictes, justificant el resultat, moltes vegades sense lluita de les negociacions, amb la idea del mal menor o d'allò possible.

* L'acceptació de formes de treball que tenen com a referència l'anomenat toyotisme, ha suposat la integració dels treballadors en els objectius de producció de les empreses. Aquesta integració va lligada, moltes vegades, a la renúncia a l'afiliació sindical i a l'afavoriment, per part de l'empresa, dels seus propis sindicats.

Tots aquests canvis en l'organització del treball representen un augment molt gran de la plusvàlua, són un factor de constant divisió entre treballadors i es dirigeixen a la destrucció de tota organització realment de classe en l'interior de les empreses.

* La crisi d'alternativa al sistema. Els èxits

momentanis de l'orientació neoliberal i la bancarrota del *socialisme real* ha produït una seriosa desmoralització i fallida ideològica en les direccions d'aquests sindicats. Cosa que ha degenerat en un major lliurament davant els plantejaments i objectius de la patronal (identificació amb el valor neoliberal de la competitivitat).

* El desplaçament cap a posicions de gestió neoliberal de les forces polítiques d'orientació social-demòcrata ha produït severes contradiccions amb les forces sindicals afins, i ha aguditzat els processos de crisi en l'interior d'aquestes.

La crisi del moviment obrer

L'augment de l'atur, de la precarietat en l'ocupació, els processos de desregulació en marxa, les derrotes patides en els conflictes, etc., han debilitat conjunturalment el moviment obrer. Però en absolut, almenys quant al moviment obrer europeu o de l'Estat espanyol, podem parlar de derrota definitiva o duradora. Fins i tot, quan ens referim al procés més molecular que afecta a la cohesió social de la classe obrera, hem de reconèixer que existeixen tendències que van cap a la disgregació, i de contratendències a favor d'una major cohesió. Entre les primeres, trobem l'estratègia de la patronal vers la *fractalització* de les empreses, entre la segona, els processos de reestructuració que afecten a les capes de tècnics, professionals d'ofici i administratius, que tenen per efecte un augment de la seva consciència com assalariats en conflicte amb els interessos del capital.

Fins ara, cada vegada que els treballadors d'un país o un altre, han estat convocats a la mobilització, aquests han respost massivament. Els exemples de les vagues generals en l'Estat espanyol són eloqüents, així com a Itàlia, o Bèlgica. No és per tant, en causes internes o estructurals de la classe obrera on cal buscar l'origen dels retrocessos del moviment obrer i de les seves derrotes, sinó principalment en les conseqüències nefastes sobre la consciència i l'organització dels treballadors de les orientacions i la pràctica sindical que han aplicat i que continuen impulsant les direccions dels sindicats majoritaris.

L'estratègia sindical anticapitalista, internacionalista i alternativa té futur

La nova situació creada amb la mundialització de l'economia, i la quàdruple crisi de legitimitat que ha creat (quant a l'aspecte econòmic, incapaç de

garantir el desenvolupament estable de tot el planeta; quant al social, impotent per eliminar l'atur i mantenir les conquestes socials del passat; quant al polític, regressiva amb els drets democràtics dels individus i dels pobles; quant a l'ecològic, amenaçant l'existència de la vida en el planeta) genera les condicions per a nous esclats socials i polítics, i obre nous espais a la recomposició del moviment obrer organitzat sobre bases anticapitalistes, internacionalistes i alternatives.

Aquest procés de recomposició adopta diverses formes, per una part la continuïtat en l'acumulació de forces d'organitzacions que, com la CGT a l'Estat espanyol, o l'Associació Confederal Autogestionària/ARCA d'Itàlia (federació d'UNICOBAS, USI i Comitès de Base), practiquen una orientació sindical alternativa. Per altra, l'aparició en l'interior dels sindicats majoritaris de corrents crítics amb l'orientació de classes que practiquen les seves direccions. Situació, que en la seva maduració, ofereix la possibilitat de futurs avenços organitzatius del sindicalisme anticapitalista i alternatiu. La CGT ha de contribuir de manera activa a la coordinació del sindicalisme anticapitalista i alternatiu europeu (ARCA d'Itàlia, SAC de Suècia, CRT de Suïssa, CNT de França, Esquerra Sindical de Bèlgica, de sectors d'esquerra a la CGT i CFDT de França, i altres grups de l'AIT, etc.), impulsant la solidaritat i la mobilització per objectius comuns a escala continental, treballant en la conformació d'un nou sindicalisme europeu i internacionalista de masses.

La coherència del discurs i la pràctica és fonamental per a l'èxit futur del nostre sindicalisme, alguns dels eixos que responen de manera útil a la seva configuració són els següents:

* **La realització d'una crítica implacable de l'orientació neoliberal en el procés de mundialització de l'economia**, especialment contra els seus efectes en els països del Tercer Món. A més, és necessari aixecar la bandera de l'anul·lació del deute, així com reivindicar l'aplicació d'un impost sobre les operacions monetàries de canvi que podria servir per sufragar l'esmentada anul·lació o bé finançar a fons perdut l'ajuda al desenvolupament del Tercer Món, un impost del 0,5% sobre aquestes operacions en la seva gran majoria especulatives generaria uns recursos de 1,5 bilions de dòlars anuals (una quantitat similar al conjunt del deute del Tercer Món). Impulsar la mobilització internacional que faci possible la consecució d'aquests objectius.

* La crítica del model d'Unió Europea dels mercaders, així com **desenvolupar una oposició radical al disseny monetarista creat a Maastricht i als seus criteris de convergència.** Aixecant com alternativa l'Europa democràtica dels treballadors, solidària amb el conjunt de la humanitat. Rebutjant també amb energia el replegament sobre els estats nacionals que reclamen els sectors més reaccionaris de la dreta.

* **Organitzar la defensa intransigent de les condicions de vida i de treball de tots els assalariats,** creant les condicions per a la seva unificació contra l'estratègia capitalista que els divideix i els fa competir entre si. Això en el marc de la Unió Europea significa:

- Defensar una Carta de drets socials i laborals entre el conjunt del moviment obrer europeu, capaç de generar una mobilització que aturi el desmantellament dels actuals nivells de protecció social i dels drets laborals, i que situï els treballadors en la via de la seva recuperació:

- Salari mínim europeu.

- Jornada setmanal màxima de 32 hores.

- Prestacions de desocupació, per malaltia, pensions de vellesa, d'invalidesa, etc., sobre la base de les més avançades socialment entre les existents.

- Contracte d'ocupació indefinit. Eliminació de les fórmules de contracte precari.

- Plens drets sindicals. Dret de vet dels representants dels treballadors en les empreses en els assumptes que afectin a l'ocupació i a les seves condicions. Drets de representació de les minories.

* **Defensors radicals dels drets democràtics dels individus i els pobles a participar i decidir a tots els nivells,** en els assumptes d'interès col·lectiu. Contra la regressió democràtica que introdueix el procés de mundialització sota el neoliberalisme.

* **Impulsors del suport i la solidaritat amb els nous moviments socials,** d'aturats, ecologista, anti-militarista, antiracista, feminista, internacionalista, etc.

* Crítics sistemàtics de la irracionalitat del sistema capitalista, **impulsors de la recerca i l'elaboració, obertament, d'una alternativa global i radical al sistema capitalista** que produeix el *desordre* que pateixen els treballadors, els pobles i la gran majoria d'éssers humans. Alternativa que ha d'incloure la defensa d'un model productiu en trencament amb el vigent que està basat en el consumisme i en el malbaratament per una banda i l'atur i la misèria per una altra, capaç de garantir la satisfacció de les necessitats humanes, essent alhora respectuós amb el medi ambient i els límits del planeta.

**ACTUACIÓN SINDICAL
PROPUESTAS PARA EL FUTURO**

ANÀLISI DE L'ACTUACIÓ SINDICAL DE LA CGT DE CATALUNYA

Aquests últims anys s'han caracteritzat pels continus intents de callar aquelles veus crítiques amb la política socio-econòmica neoliberal, contínues han estat les iniciatives per modificar la normativa laboral i igualment les respostes de les organitzacions sindicals en aquest desgavell, amb tot no totes al mateix nivell ni intensitat. Les organitzacions sindicals amb major responsabilitat han anat calmant els ànims i disminuint la pressió social provocant que alguns col·lectius socials disconformes amb la seva actitud hagin hagut d'organitzar-se al marge dels sindicats, constituint plataformes civiques en què la CGT és l'única organització sindical present, de la nostra habilitat dependrà que aquestes serveixin com a portaveu de les classes més desprotegides o en l'excusa que molts desitgen per no continuar defensant això que anomenen *l'estat del benestar*.

La CGT de Catalunya en aquests anys ha mantingut una postura ferma i conseqüent, essent l'única organització sindical que demanda la necessitat de pujar el to de resposta davant dels continus atacs que patim, tant del govern, dels empresaris i perquè no dir-ho dels sindicats majoritaris.

En aquesta línia i encara quan no havien transcorregut quatre dies des de la culminació del nostre anterior Congrés, ens vam veure abocats a convocar en solitari 24 hores d'aturada en contra del Pla de Convergència del Govern socialista, que pretenia eliminar la *rigidesa del mercat de treball* (instaurant la mobilitat funcional i geogràfica, supressió de les ordenances laborals,...); congelar la despesa pública; cobrar alguns serveis de la sanitat pública (a partir del dictamen de l'informe elaborat per, avui mediador en el conflicte de la vaga dels metges, Abril Martorell) i la retallada de prestacions per desocupació.

En només quatre dies la CGT de Catalunya va tenir la capacitat i l'ànim d'enfrontar-se a un nou intent per desregularitzar les relacions laborals.

No obstant, i a causa principalment de la tebior d'altres sindicats que únicament convocaven quatre hores i malgrat que es van veure forçats per les seves bases a amenaçar amb fer una nova convocatòria d'aturada a la tardor, el govern va aprovar un nou empitjorament de les condicions per accedir a la desocupació.

Encoratjats com estaven i sabedors de la veritable intencionalitat dels sindicats majoritaris, el govern va remetre en el primer trimestre de 1993 les línies d'actuació de la reforma del mercat laboral al Consell Econòmic i Social, el qual va dictaminar favorablement malgrat la postura contrària dels sindicats presents en aquest, no obstant aquests no van propiciar cap acció per deixar patent la seva posició davant una barra tan gran.

Indubtablement va continuar la insistència per la reforma i aquesta va iniciar el seu camí amb l'aprovació l'últim dia de 1993 del Reial Decret sobre la nova modalitat de contractació d'aprenentatge i un canvi substancial en els de pràctiques i a temps parcial.

Finalment, i perquè no els va quedar cap més sortida, es va convocar una Vaga General el 27 de gener de 1994, aconseguint un gran suport en els sectors industrials i de serveis, no en la ciutadania que va ser al·lisonada, pels mitjans de comunicació, essent manipulada amb els missatges interessats que transmetien.

A pesar de les nostres insistents crides a continuar la lluita amb respostes més contundents, no ens van fer cas i el govern, emparat pel Parlament, va continuar amb la seva arrogància aprofundint la contrareforma a través de la modificació de l'Estatut dels Treballadors i legalitzant les empreses de treball temporal.

No satisfets amb això, i davant l'evident passivitat de qui té tota la responsabilitat, s'avança en el minvament dels drets socials, i en aquest sentit van encaminats el Pacte de Toledo i el projecte de Llei de supervisió de l'assegurança privada.

Amb tot noves actuacions entenebreixen el nostre futur més immediat, així ja es van alçar veus que amenacen amb ampliar el període de cotització per accedir a la jubilació, establiment del tiquet sanitari, reducció del temps de prestació per desocupació, dràstica reducció del sector públic mitjançant importants privatitzacions, entre d'altres qüestions no menys importants.

LA CONTRAREFORMA LABORAL I L'ACTIVITAT SINDICAL

La contrareforma laboral

El govern socialista i la majoria de forces polítiques i econòmiques, han transmès als

treballadors i a les treballadores i a la societat en la seva globalitat, la necessitat de modificar el mercat laboral mitjançant les noves mesures liberalitzadores, deien i diuen.

Per justificar les mesures desreguladores van elaborar un document que va ser enviat prèviament al Consell Econòmic i Social (CES), tot dedicant prop del 50% del seu contingut a justificar les raons que provocaven la urgent necessitat de reformar el mercat de treball i, com no podia ser de cap altra manera, s'establia com a primera motivació les *difficultats per integrar-se en el Mercat Únic Europeu; la manca de competitivitat de la nostra economia;...*; i fins i tot es permetien jugar demagògicament amb la dicotomia existent entre treballadors fixos i eventuais, classificaven els primers en el grup dels vells i mancats de formació, i als altres en els dels joves i amb formació molt completa. Tot conclouent que existia una relació directa entre l'actual estructura del mercat de treball i la no creació d'ocupació. Conseqüentment amb això, consideraven les conquestes obtingudes en el camp socio-laboral com a privilegis inadmissibles i injustificats.

Com a solució plantejaven la necessitat de modificacions a partir de set blocs bàsics:

- mecanismes d'entrada en el mercat
- mobilitat interna
- mecanismes de sortida del mercat
- estructura salarial
- mecanismes de protecció social que cobreixen als aturats
- sistema de formació professional
- sistemes d'intermediació en el mercat de treball

Arriben en aquestes conclusions en funció dels raonaments que tot seguit nomenem:

- Intermediació en el mercat de treball

Reforma de l'INEM per no ser capaç d'encarar les cada vegada més complexes ofertes d'ocupació. Acceptació d'oficines d'ocupació privades. **Modificació de l'obligatorietat del registre dels desocupats a l'INEM.**

- Modalitat de contractació

Restablir la causalitat en les modalitats de contractació temporal, que mantenen la precarietat amb la finalitat que els empresaris puguin satisfer les seves necessitats de producció.

Afavoriment de la contractació a temps parcial. Regulació de les empreses de treball temporal per generar ocupació. **Implantació del contracte d'aprenentatge** (el famós Pla d'Ocupació Juvenil que va provocar la vaga del 14-D). **Revisió dels contractes en pràctiques i per a la formació.**

- Vicissituds de la relació laboral

Mobilitat interna respecte de la funcional. **Ordenació del temps de treball** mitjançant la utilització flexible de tots els recursos de l'empresa, que van arribar a la modificació de les normes per afavorir la contractació a temps parcial; règim mínim de durada i distribució del temps ordinari i hores extraordinàries. **Modificació de les condicions de treball** a través de la reducció temporal de la jornada o suspensió del contracte per raons econòmiques, tecnològiques o de força major.

- Procediments de fixament de salaris

Es considera imprescindible **modificar els actuals mecanismes de determinació dels salaris**, insensibles a la situació cíclica de l'economia i, en particular, a la situació concreta de cada empresa, establint un diagnòstic negatiu de l'actual sistema de determinació, atès l'escàs pes dels complements relacionats amb la productivitat i l'esforç personal. **Debilitat del model actual de negociació col·lectiva** per estar compost per una estructura salarial poc diversificada geogràficament. **Incrementos salarials** que són la mitjana aritmètica de les plataformes dels sindicats i els empresaris, així com **clàusules de revisió salarial lligades a les taxes d'inflació**. Si bé es reconeix el paper clau dels interlocutors socials, es proposa **incorporar noves modalitats de determinació i pagament dels salaris**, que defineix un marc que els estimuli en funció dels resultats i beneficis de les empreses.

- Sistema de formació professional

Utilitzant com a eixos d'aquest l'Acord Interconfederal sobre Formació Continua que contribuirà decisivament a la reforma de les normes que regulen la mobilitat funcional i el Programa Nacional de Formació Professional.

- Mecanismes de protecció social

El document valora positivament l'increment de beneficiaris i l'augment de les prestacions des de

1982, amb tot considera que aquesta circumstància pot ser negativa per incentivar la recerca d'ocupació i una càrrega per a les finances públiques.

Indubtablement opta per una millora dels procediments de control i de lluita contra el frau. Arriba a qüestionar-se el fet de les pre-jubilacions, atès que aquestes corresponen a un segment molt important de la població activa.

- Extinció de la relació laboral. la mobilitat externa

Malgrat la necessitat de l'autorització administrativa prèvia als acomiadaments per causes econòmiques o tecnològiques, són els contractes indefinits els que més es destrueixen, essent aquesta situació la responsable de la dualitat contractual i un efecte d'aquesta el fet que les indemnitzacions resultin superiors a les legalment establertes.

En contrapartida s'ofereix un nou equilibri entre els poders dins de l'empresa (poder de direcció/representació col·lectiva dels treballadors); garanties i controls jurisdiccionals i distribució dels costos entre l'ocupador i l'administració.

-Altres qüestions

Ampliació dels drets d'informació i consulta dels representants dels treballadors, respecte de la configuració present i futura de plantilles.

Accelerament del procés de derogació de les Ordenances Laborals i Reglamentacions de Treball, atès que això obrirà nous espais al lliure joc de l'autonomia col·lectiva.

Ampliació de la negociació col·lectiva cap a nous àmbits, que qüestiona el caràcter normatiu del conveni col·lectiu enfrontat a acords individuals.

Millora de les condicions de salut i seguretat a les empreses.

Diversificació del tractament normatiu en el cas dels acomiadaments, segons la dimensió de les empreses.

Reducció i racionalització de la conflictivitat mitjançant actuacions normatives.

Per tot això el govern sol·licitava al CES que es pronunciés, a partir de les consideracions i reflexions desenvolupades en el document analitzat, sobre les següents qüestions:

- modalitats de contractació
- mobilitat funcional
- mobilitat horària
- modificació substancial de condicions de treball i mobilitat geogràfica
- remuneració del treball: anàlisi de l'estructura salarial
- acomiadament econòmic
- qüestions connexes

En definitiva, tal i com hem pogut comprovar en les normes laborals aprovades en aquests dos últims anys, modifiquen gairebé en la seva totalitat l'anterior marc de relacions laborals. I s'opta, de nou, per carregar sobre les espatlles dels més desfavorits el pes de la crisi, com si la reducció al mínim de normes reguladores solucionés el constant increment d'aturats.

L'activitat sindical

- De la paralització de la contrareforma des de la negociació col·lectiva

Però, han estat determinats sectors de les direccions de les organitzacions sindicals més representatives qui ha donat encara més relleu a la versió oficial sobre la negociació col·lectiva, al centrar en ella la lluita contra la contrareforma laboral.

A la postura de tebiesa en la vaga general del 27-G, li va succeir un diagnòstic de debilitat sindical que va menysprear els esforços dels treballadors i de les treballadores i de les organitzacions socials, i va deixar la reforma laboral en mans d'un Parlament els comptes del qual eren excessivament clars.

Posteriorment i amb tota la bateria de mesures antisocials convertides en llei, van tocar a sometent amb la consigna de frenar-les empresa a empresa, sector a sector. De la batalla global passaven pràcticament a les barricades, a la guerra de guerrilles.

Però aquesta nova tàctica era errònia en si mateixa perquè deixava fora del procés als milions de treballadors que no tenen negociació col·lectiva i depenen de decisions unilaterals, perquè no té en

compte als sectors menys sindicalitzats i per tant més exposats a la voracitat desreguladora dels empresaris, perquè parcialitza i situa la baralla en marcs de resistència que poden ser a mig termini desbarborats, perquè desestima un principi tan fonamental i bàsic com és el de la solidaritat... I en definitiva, perquè massa responsables de federacions i seccions sindicals havien consentit l'aplicació d'elements de la contrareforma, fins i tot abans que aquesta fos promulgada.

- No és or tot el que lluu en la negociació col·lectiva

I a més d'una tàctica errònia es tracta d'un miratge o d'una broma de mal gust. Tots coneixem que una part massa ampla de les direccions sindicals ha animat en els darrers anys un tipus de negociació col·lectiva excessivament defensiva i claudicant, equivocadament allunyada de la participació i la decisió dels treballadors i de les treballadores.

Una de les mostres més fefaents d'aquesta actitud és que darrerament són els representants de l'empresa qui planteja les plataformes de negociació. A molts força curts en el moviment obrer i a tots els que estem convençuts que la pràctica sindical entre d'altres objectius persegueix la millora de les nostres condicions de vida i de treball ens deixa perplexos aquesta manca d'iniciativa i aquesta submissió a l'interès de l'empresa.

En aquest panorama i des de l'any passat es produeix una negociació col·lectiva caracteritzada, d'una part, per la voracitat de les patronals disposades a treure-li tot el profit a la nova normativa i a la situació de retrocés del moviment sindical.

Així en l'ambient d'absoluta prepotència i sota diverses formes d'amenaça (*...o ens accepteu això o no continuem avançant, ...no tenim necessitat d'assolir cap acord i us podem imposar mesures contundents per la via dels articles...del nou ET, ...*) les patronals obtenen importants avantatges i concessions en temes com:

- la contenció salarial i l'absència de clàusules de revisió salarial,
- la flexibilitat salarial mitjançant els complements *ad personam*,
- la indefinició calculada o la gairebé absoluta polivalència en les categories professionals amb la consegüent àmplia mobilitat funcional,

- la distribució irregular de la jornada i l'ampliació del calendari laboral de les empreses,

- l'acceptació d'expedients de regulació d'ocupació i de rescissions de contracte,

I, d'altra part, per una actitud sindical que es debat entre la col·laboració (quan no la institucionalització més descarnada), el fals pragmatisme en la negociació (*ara ja no parem la contrareforma, la negociem perquè pot ser pitjor!*) i el resistencialisme.

En els dos primers capítols podem situar exemples com ara:

a) en el cas de l'acord 95/97 per als empleats públics, l'acceptació de retribucions iguals als IPC previstos pel govern i condicionades al creixement del PIB, a la disminució del dèficit pressupostari i a la productivitat; una oferta d'ocupació pública inferior a la taxa de personal a substituir, ... En això cal afegir l'acceptació de la reforma de la llei 22/93 (abans de la pròpia contrareforma) per la qual s'establia la mobilitat geogràfica en el sector.

b) la signatura del protocol del conveni estatal d'assegurances, en què es regalen 2 punts de poder adquisitiu, se suprimeix l'antiguitat, es redueix a la meitat les pagues per participació en primes, en una etapa en què les concentracions i fusions produeixen multiplicació de primes i reducció generalitzada d'ocupació, i a canvi d'aquests grans guanys es negociaran la *mobilitat funcional* i la *polivalència*, la *millora de la productivitat*, l'*eficiència*, la *gestió* i la *competitivitat*.

c) la signatura del conveni de Banca 92/95, amb augmentos salarials per sota de l'IPC i amb absència de clàusules de revisió salarial en un sector que no ha passat precisament pels seus pitjors moments en aquests anys.

d) el primer conveni col·lectiu estatal d'empreses de treball temporal en què es pacta, en cas d'extinció del contracte, una indemnització equivalent a 12 dies de salari per any de servei (treballadors en missió) i 20 dies per any (personal estructural) i una indemnització a l'empresa de treball temporal per part dels treballadors en missió cas que s'incorporin a l'empresa usuària abans de finalitzar el seu contracte amb l'ETT.

e) l'acceptació de l'anomenada flexibilitat salarial que consisteix que els nous i les noves contractades tinguin un salari inferior, però com això podia quedar lleig es fa que els antics acceptin un salari

base igual al total dels nous i que la resta passi a la consideració de complement *ad personam*, amb els coneguts perills futurs de congelació, eliminació o negociació individualitzada.

f) l'acceptació de la contrareforma en el conveni general de químiques, en la General Motors, de la fàbrica fractal i la mobilitat funcional a SEAT, de la rescissió de més de 200 llocs de treball en el pla de modernització dels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, del treball el dissabte en les mines de Potasses de Sallent,...

- El paper de la negociació col·lectiva

En definitiva pocs, molt pocs avenços; molts, massa retrocessos (la majoria provocats per les federacions d'UGT i CCOO més afins a les seves direccions sindicals i molt poc temps després de l'últimàtum a la contrareforma laboral); i només alguns magnífics exemples d'allò que hauria de ser norma en una actuació sindical combativa i de classe.

D'entrada, és necessari resituar el paper de la negociació col·lectiva i de la lluita contra la reforma laboral. La negociació col·lectiva ha de ser un factor important en aquesta batalla, però no l'únic.

Hem d'assumir el marc social de l'oposició a la contrareforma i en aquest sentit és fonamental un rearmament ideològic contra el neoliberalisme (perquè existeix un important capítol d'assumpció -s'accepta que el sistema dissenyat pel neoliberalisme és impossible de canviar- de les seves teories i de les seves pràctiques per les classes populars i els seus representants: competitivitat, productivisme...) i l'afavoriment del marc de trobada, d'agitació i mobilització plural com són les plataformes cíviques.

En el cas concret de la negociació col·lectiva i del seu possible paper de contenció de la contrareforma s'han d'activar mecanismes de rearmament i d'unitat sindical. És a dir, cal que s'entengui la dimensió que suposa cada possible retrocés per les organitzacions sindicals, pels seus afiliats i afiliades i per tots els treballadors i treballadores.

Per contra, preparar i encoratjar els camins i les estratègies (formació i informació intensiva als delegats i a les delegades, als membres de comitès i juntes de personal i indubtablement ampliable als

treballadors i a les treballadores) per avançar socialment i laboralment, no n'hi ha prou amb les declaracions als mitjans públics. I fer-ho en la mateixa dimensió unitària i confederal que ha presidit els grans i recents moments de ressorgir del moviment obrer. No hauria de ser gens complex establir una plataforma marc de negociació en què coincidissim tots els que vam coincidir el 27-G.

És necessari recuperar la iniciativa, les reivindicacions, les propostes progressistes (fonamentalment, en els eixos de creació d'ocupació, repartiment de la riquesa i avenços en els drets socio-laborals), els hàbits de lluita, ... perquè quan no existeix el diàleg, la confrontació ha de ser la nostra resposta.

Perquè és el moment de construir un sindicalisme obert al conjunt de la població (que busqui l'aliança amb els sectors exclosos i més desfavorits), combatiu i solidari (capaç de plantejar un programa de lluita contra l'atur i l'exclusió social, pel repartiment de la riquesa i l'ocupació, per un desenvolupament econòmic sostenible i just, per la defensa dels drets socials).

Contrareforma laboral i negociació col·lectiva

Per al professor Alarcón, catedràtic de Dret del Treball i un dels experts que va participar en l'elaboració del document que argumentava la inconstitucionalitat de bona part de la contrareforma lliurat al Defensor del Poble i no tramitat per ell, una de les característiques fonamentals de l'anomenada reforma laboral és el seu caràcter profundament hipòcrita.

- La hipocresia de l'afavoriment de la negociació col·lectiva

Així, juntament amb la creació d'ocupació, un dels arguments de defensa de la contrareforma laboral va ser el paper capital que passaria a sustentar la negociació col·lectiva després de l'aprovació parlamentària de la reforma de l'Estatut dels Treballadors i la resta de lleis (Llei de Procediment Laboral i d'Infraccions i Sancions en l'Ordre Social) que completen la contrareforma.

Se'ns dibuixa un panorama de franca i creativa negociació on fins ara havia existit una rígida pista americana de lleis, normes i normatives que constreïen la lliure capacitat contractual de les parts.

Des de la modernitat i el neoliberalisme es considerava que aquest com altres processos laborals havia estat excessivament tutelat i que responia a la pesada herència de la legislació laboral del franquisme. Si alguna cosa d'això existia no era sinó fruit i conseqüència de les lluites obreres.

Parlar de llibertat i d'igualtat contractual quan una de les parts (la patronal) té a les seves mans tot, absolutament tot el poder (no oblidem que un dels vertaders objectius de la contrareforma és el reforçament del poder empresarial) i fer-ho en un moment de crisi social (en què 1 de cada 3 treballadors en actiu està en precari, tres milions set-cents mil persones en atur, només poc més de la meitat de la població potencialment activa ho és de fet i es produeix una dura ofensiva neoliberal,...) no és altra cosa que hipocresia.

- El vertader rostre de la negociació col·lectiva en la contrareforma

Els propis textos (és a dir, les lleis promulgades) de la contrareforma ens apropen al rostre més descarnat i autèntic dels seus mesquins objectius respecte a la negociació col·lectiva. Cap de les reformes plantejades de l'article 82 al 88 de la LET constitueix pròpiament una potenciació de la negociació col·lectiva, tot el contrari. A no ser que continuem en clau hipòcrita.

Les reformes que afecten a la negociació col·lectiva introdueix importants elements desestabilitzadors i molt especialment dels drets continguts en aquesta, relativitza les garanties dels ja existents i precaritzen l'efectivitat dels negociats, el manteniment del qual pot constituir-se en el nucli central de molts processos de negociació.

Es tracta d'allò que algun expert ha denominat el *comptador a zero*. O el que és igual cada vegada que iniciem la negociació d'un conveni es comença de nou. La contrareforma va acabar amb la consideració de base, de referent, del conveni anterior. La fórmula jurídica utilitzada és que un conveni no substitueix o complementa a un altre anterior, sinó que el nou disposa dels drets que l'anterior va reconèixer (art. 82.4).

Igualment, es va eliminar la dita ultraactivitat del conveni col·lectiu (art. 86.3). Fins 1994 les clàusules normatives del conveni anterior seguien vigents fins i tot després de la caducitat d'aquest. Amb la contrareforma, el nou conveni deroga tot

l'anterior llevat que expressament s'articuli allò que es manté (art. 86.4).

Es possibilita, també la no aplicació del règim salarial acordat en convenis d'àmbit superior a l'empresa (*clàusula de despenjament*), en aquelles la situació econòmica negativa de les quals pugui empitjorar a conseqüència de la seva aplicació.

Es rebaixen les majories necessàries per donar validesa als acords en la Comissió Negociadora. Únicament serà necessari el vot favorable de la majoria simple (la meitat més un) de cada una de les representacions (art. 88).

Mitjançant acords interprofessionals i convenis col·lectius d'àmbit estatal o de comunitat autònoma es poden establir les matèries que no podran ser objecte de negociació en àmbits inferiors.

A tot això li van afegir la despositivització dels continguts i drets fins la contrareforma garantits amb rang legal com a mínims i el reforçament de la capacitat unilateral de decisió de l'empresari en temes com ara:

- els acomiadaments col·lectius (el sùmmum de la hipocresia es considerar acomiadament individual el que afecta al 10% de la plantilla),
- la suspensió de contracte (s'afegeixen les causes organitzatives i de producció),
- els acomiadaments *objectius* (una altra broma de mal gust i de pitjor utilització de la semàntica),
- els trasllats col·lectius.

LA NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA DE LA CGT DE CATALUNYA

Aquesta és una qüestió certament preocupant, encara més quan no hi ha una coordinació en l'actuació sindical entre els ens negociadors en què participen les dones i els homes de la CGT de Catalunya.

És complicat i aquesta ocasió hauria de servir-nos no només per conèixer la nostra posició en la negociació col·lectiva, sinó que també hauria de servir per fer una autocrítica, a la qual no estem acostumats i de la qual no en fem gaire ús.

La nostra negociació col·lectiva

Les modificacions produïdes des del passat any en l'ordenament jurídic laboral no només han trastocat importants matèries del dret del treball, sinó que obren algunes possibilitats d'apropar la

negociació als àmbits més propers, situació que hauria de permetre a la nostra organització demostrar una altra línia d'actuació sindical distinta a la practicada pels sindicats majoritaris; amb tot, tampoc hem d'imaginar-nos que el camí serà fàcil. No només ens enfrontem a les immenses possibilitats de control arbitrari posades a disposició dels empresaris per modificar al seu lliure desig les condicions laborals, sinó que, amb tota seguretat, la resta de forces sindicals no permetran que ho aconseguim fàcilment.

Per això es fa necessari unir esforços i establir línies de negociació comunes a la CGT de Catalunya. Tenim possibilitats de trastocar i impedir l'aplicació de la contrareforma laboral en importants àrees del seu contingut específic i enfrontar-nos a la filosofia que la va inspirar.

Així mitjançant la negociació col·lectiva podem oposar-nos o donar un contingut diferent als contractes en pràctiques, d'aprenentatge i a temps parcial, tot reduint el període de prova al mínim necessari; adequant els llocs de treball i les categories corresponents a una titulació d'acord amb la funció a desenvolupar; establir la durada del contracte fins al màxim legal i la seva conversió en fix a partir de la culminació d'aquest; retribució salarial idèntica a la categoria professional corresponent; clàusules que impossibilitin la substitució de treballadors fixos per contractats en precari.

En matèria de jornada i descansos hem de negar-nos a una distribució irregular de la jornada al llarg de l'any, limitant la durada màxima diària i setmanal, amb un període de descans, considerat de treball efectiu, que tindrà en compte l'índex de sinistralitat o aquelles activitats especialment fatigoses o monòtones. Quant a les hores extraordinàries hem de tendir a la seva supressió.

Els conceptes salarials cal estructurar-los reforçant el concepte salari base, eliminant aquelles clàusules que signifiquin discriminació per raó de sexe, raça o edat.

És inqüestionable la necessitat d'adequar les categories professionals a les noves circumstàncies del canviant món del treball, no obstant, aquesta adequació ha de fer-se definint clarament les funcions de les categories professionals, igualment establint criteris objectius de promoció.

La mobilitat geogràfica ha d'estar limitada escrupolosament mitjançant l'establiment de controls sindicals previs a la decisió empresarial,

així com garantir la recuperació del lloc de treball quan aconseguim una sentència favorable per al treballador.

Una altra qüestió que també ha patit una important modificació és la que fa referència a les regulacions d'ocupació *no col·lectives*. Per contrarestar aquesta possibilitat els sindicats hem de conèixer amb suficient antelació les raons d'aquestes, avantposant en aquesta mesura fórmules de reducció de jornada.

Els augments salarials han de contemplar increments de l'IPC interanual. Quant a les possibilitats de despenjament per causes econòmiques, ha de quedar en mans dels propis treballadors i treballadores afectats, la possibilitat de la seva aplicació o no.

La formació contínua integral, no només la subvencionada a través de l'Acord Nacional per a la Formació Contínua, ha de ser gestionada mitjançant la creació de comissions paritàries. Tanmateix, cal fer un seguiment sindical i una supervisió de les pràctiques dels alumnes de formació professional a les empreses.

En matèria de salut laboral hem de ser molt exigents reivindicant l'acompliment estricte de la normativa, tant europea com l'autònoma, prestant una especial atenció a la protecció a la maternitat i als discapacitats físics i psíquics. Igualment hem de controlar les activitats que afectin el medi ambient.

Els nostres convenis han de reconèixer les parelles de fet (siguin heterossexuals o homossexuals), així com lluitar contra la persecussió sexual.

De la dificultat per obtenir aquestes millores som suficientment conscients com per a no pretendre deixar en l'àmbit de l'empresa aquelles reivindicacions que a nivell general no va ser possible aconseguir; amb tot, exemples que la CGT de Catalunya sí pot els tenim molt propers. A tall d'exemple, serveixi el Conveni Col·lectiu d'Exhibició Cinematogràfica de Barcelona i província, on entre altres temes podem constatar: el manteniment del contingut normatiu del conveni; que serà preceptiu per a la comissió paritària escoltar l'opinió dels treballadors afectats abans d'acceptar propostes de despenjament; l'augment salarial es fixava en el 4,5%, quantitat superior a l'IPC interanual a Catalunya; la voluntarietat de les hores extraordinàries; reconeixement en termes d'igualtat a totes les organitzacions sindicals; impossibilitat de

contractar precàriament quan els llocs de treball siguin permanents (fins i tot els contractes d'aprenentatge i en pràctiques); la impossibilitat de mobilitat geogràfica fora de l'Àrea Metropolitana; la comunicació prèvia als representants dels treballadors sobre extinció i suspensió de contractes col·lectius; el subministrament d'una còpia dels contractes a la representació sindical unitària a les empreses;...

Mètodes d'actuació i plataforma reivindicativa

La nostra estratègia durant la negociació col·lectiva s'haurà d'adequar a la situació i objectius de cada sindicat en cada moment, essent igualment decisiva la situació laboral a què vagi adreçada.

*** La CGT de Catalunya treballa amb els seus propis mètodes i criteris, per la qual cosa ha d'intentar mantenir les seves pròpies estratègies.**

*** La unitat sindical és un valor assumit per les treballadores i pels treballadors per la qual cosa no podem rebutjar aquesta possibilitat d'acció unitària, sempre que hi hagi coincidència en el plantejament, o la unitat sigui positiva per al resultat del procés.**

*** La CGT de Catalunya abanderarà en totes les empreses la transparència del procés de negociació.**

*** Al llarg del procés de negociació els delegats i les delegades de la CGT de Catalunya han de primar el contacte directe i constant amb els seus representats.**

*** La participació de les treballadores i dels treballadors és imprescindible per a nosaltres, hem d'afavorir les assemblees com a fòrum habitual de debat.**

*** La negociació no s'ha de desenvolupar en secret, ni d'esquenes als treballadors i a les treballadores.**

*** La nostra organització pren les seves decisions autònomament a través del debat intern i ningú aliè en aquesta pot dir als nostres sindicats que han de fer en cada moment.**

La negociació col·lectiva és un estira i arronsa que es mou entre allò desitjable i allò possible,

depenent de la correlació de forces, de la capacitat per connectar amb la majoria en els moments de més pressió i de la nostra pròpia capacitat d'aglutinar al voltant de les nostres propostes.

Aquest fet ens obliga a no ser maximalistes ni excessivament rígids en les plataformes reivindicatives. La negociació és un terreny ideal per a l'actuació sindical, dotant-nos de criteris definits, així com d'esquemes clars de coordinació i debat.

En qualsevol cas hem d'aconseguir que la nostra participació en la negociació sigui valorada positivament per part dels treballadors i de les treballadores; ja sigui conseqüència dels resultats finals o simplement del treball realitzat durant la negociació.

Al marge del que hem exposat anteriorment i que són qüestions que han format part de les nostres senyes d'identitat, estratègia sindical i negociadora des de sempre, en aquests moments més que mai és imprescindible coordinar els processos de negociació i caminar cap a la confluència dels distints processos reivindicatius.

La part fonamental de la negociació col·lectiva que desenvoluparem haurà d'anar encaminada, igual que en anys anteriors, a frenar els efectes desreguladors dels drets i de les garanties dels treballadors i de les treballadores, i que fins ara estaven garantits per diverses normes, ja sigui a través de l'Estatut dels Treballadors, així com per aquelles que desenvolupaven part d'aquest, igualment per un conjunt de lleis heretades de l'època de la dictadura.

La contrareforma aprovada l'any passat introdueix importants elements desestabilitzadors de la negociació i molt especialment dels drets continguts en aquesta. Els resultats i garanties aconseguides en anteriors convenis perden el seu caràcter automàtic i tot és objecte de nova negociació. Només els articles que, fruit de la negociació, obtinguin la consideració d'articles normatius tindran pròrroga automàtica en els següents convenis.

- Àmbit temporal

Per una any (si bé és possible períodes més amples si considerem que el contingut és suficientment beneficiós per als treballadors i per a les treballadores).

- Contractació

Les distintes modalitats de contractació es destinen a precaritzar la situació laboral dels treballadors i de les treballadores, tot produint-se una major profundització d'aquesta en la última contrareforma laboral, en l'eix de la seva activitat sindical la CGT de Catalunya es compromet a lluitar contra aquets sistemes de contractació, pel repartiment del treball i la conversió del treball eventual en fix.

Contracte en pràctiques

- * període de proves (d'1 a 2 mesos) que hem de rebaixar al mínim necessari (15 dies),
- * establir la titulació adequada, els llocs de treball i les categories corresponents,
- * durada del contracte (mai, segons la llei, per sota de 6 mesos i per sobre de 2 anys), establim el temps màxim,
- * la retribució (la norma estableix com a mínim el 60% del salari conveni el primer any i el 75% el segon) hem de plantejar la màxima, a igual treball igual salari i aconseguir la retribució pactada en conveni per a la categoria professional.

Contracte d'aprenentatge

Recuperar la figura de l'aprenent com una categoria laboral específica, amb els mateixos drets laborals que la resta dels treballadors i de les treballadores, podent acollir-se en aquesta aquells que estiguin compresos entre els 16 i els 18 anys, amb l'accés automàtic a partir d'aquesta última a la categoria professional corresponent.

Contracte d'obra o servei

- * establir els treballs o tasques que poden cobrir-se amb aquest tipus de contractes.

Contracte eventual per excés de comandes, circumstàncies de mercat,...

- * establir en conveni col·lectiu sectorial la durada màxima dels contractes i el període estacional corresponent.

Contracte a temps parcial:

- * exigir que superin el mínim de 12 hores a la setmana o 48 al mes, convertir en contractes a jornada completa aquells que mitjançant hores extraordinàries o perllongaments de jornada

completin durant un període de temps la jornada ordinària de conveni. En conveni haurem d'establir l'ordre i la forma de crida als fins ara coneguts per fixos discontinus.

- Jornada, horaris, descans i vacances

Còmput horari

- * establir la durada màxima de la jornada laboral setmanal, negant-nos a la distribució irregular de la jornada al llarg de l'any.

Descansos

- * establir el límit màxim d'hores per jornada diària (en cas contrari serà de 9 hores), no pactar acumulació dels descansos setmanals, establir un període de descans de 30 minuts (que ha de ser considerat treball efectiu) en les jornades continuades superiors a les 6 hores, i incrementar i fraccionar en diversos períodes aquest temps de descans en aquelles empreses amb un alt índex de sinistralitat o activitats especialment fatigoses o monòtones.

Vacances

- * establir la cinquena setmana de vacances.
- * establir el *règim de gaudi* de manera que qui decideixi sigui el treballador i la treballadora i no l'empresari o l'empresària, garantir un mínim de 21 dies consecutius i un màxim de 3 períodes (essent possible la seva ampliació per acord entre les parts), coneixent el quadre de vacances amb una antelació mínima de 3 mesos.

Hores extres

Davant un panorama de gairebé tres milions set-cents mil aturats i aturades no és justificable continuar mantenint les altíssimes taxes d'hores extres.

- * cap a la seva supressió, establiment de límits (diaris, setmanals, mensuals i anuals) per a les estructurals, compensació de les hores extraordinàries estructurals per períodes de descans compensats al 175%, si es plantegés la seva compensació en forma de retribució econòmica com a mínim el 175% del valor de l'hora ordinària.

Nocturnitat

- * mantenir el plus de nocturnitat o, a criteri del treballador i de la treballadora, substituir-lo per compensació en jornades de descans.

- Salari

Estructura

* evitar una estructura amb complements que puguin ser considerats extrasalarials amb repercussió negativa en prestacions i indemnitzacions, reforçar la partida del salari base; en cas de complements procurar que siguin dels considerats *salarials* (de caràcter personal, de llocs de treball i de participació en rendiments).

Rebut

* rebut salarial o nòmina que contingui amb claredat tots elements del salari.

Promoció econòmica

* recollir en conveni tots els aspectes relacionats amb la promoció econòmica (antiguitat, productivitat, increments,...).

Homogeneïtat

* absolutament contraris a la discriminació salarial per raó de sexe, raça o edat (a igual treball, igual salari).

- Mobilitat funcional i geogràfica

Mobilitat funcional:

La patronal pretendrà unes noves classificacions professionals molt més difuses que les actuals i un sistema de *categories equivalents* suficientment flexibles com per poder efectuar canvis de llocs de treball no excessivament assimilables.

* definir amb un sentit força estricte les equivalències entre categories professionals així com l'articulació dels acords a nivell sectorial amb els d'empresa, igualment hem de negociar amb ètica i contundència els criteris de promoció i ascens en relació amb la formació professional contínua i hem de crear comissions paritàries que facin el control i el seguiment d'aquests temes (sistemes de classificació, modificacions del sistema, reclassificacions, mecanismes de promoció, ...), és important consolidar els complements obtinguts en els períodes transitoris i que aquesta consolidació sigui per a tota la plantilla.

Mobilitat geogràfica

Aquest és un dels apartats en què la contrareforma

laboral provoca una profunda desregulació (desapareixen els controls previs i es propicien, per tant, la unilateralitat dels empresaris, s'amplien les causes que permeten la mobilitat).

La CGT de Catalunya es manifesta en contra d'aquesta desregulació (que permet en molts casos als empresaris coaccionar als treballadors i a les treballadores a fi que acceptin voluntàriament) i exigirà:

* control previ a les decisions empresarials (negociació preceptiva amb els representants sindicals, intervenció de la comissió paritària,...) i garanties precises tant en els casos individuals (recuperació del lloc de treball en cas de sentència favorable, pre-avisos,...) com en els col·lectius (compensacions econòmiques per trasllat i desplaçament,...).

- Acomiadaments i regulacions d'ocupació

Acomiadament

* coneixement per la representació sindical, almenys 5 dies abans del lliurament als afectats i a les afectades, dels motius de l'acomiadament i emissió de contrainforme (cas contrari l'acomiadament no seria vàlid), hem de trencar en el conveni la possibilitat que davant una sentència d'acomiadament improcedent l'empresa pugui optar per la indemnització.

Expedients de regulació d'ocupació

* exigir la consulta prèvia i amb tots els requisits normatius (causes motivadores, efectes de l'extinció de contractes, memòria, balanç i comptes de resultats -de tot el holding si es tracta d'un grup empresarial-, lliurament de la llista d'afectats i afectades, pla social o de viabilitat en cas d'empreses de més de 50 treballadors i treballadores, proposta de recol·locació en altres empreses del grup, resposta raonada al contrainforme de la representació sindical),

* en els casos impossibles de paralitzar l'ERO, intentar contrarestar el seu efecte amb fórmules col·lectives de reducció de jornada,

* cas contrari, tenir especial cura amb les persones que no tenen dret a la percepció de subsidi d'atur o que tenen especials dificultats de recol·locació, buscar fórmules per a les persones que han d'enllaçar l'expedient amb la jubilació, de manera que la base reguladora no es deteriori.

- Altres aspectes de la negociació col·lectiva

Ocupació

L'ocupació ha de ser un dels elements claus de la nostra actuació en la negociació col·lectiva, tant pel que fa a la defensa actual com a la garantia del nou, per això defensarem:

- * reducció de la jornada laboral i eliminació de les hores extres,
- * garanties sobre el volum de la plantilla durant la vigència del conveni,
- * conversió de la contractació eventual en ocupació estable,
- * control sobre contractes i negativa a la subcontracta de mà d'obra.

Augment salarial

En els últims anys s'ha produït un important trasvassament de rendes dels treballadors i de les treballadores al capital i pèrdua de capacitat adquisitiva real. L'objectiu de la negociació col·lectiva en matèria salarial ha de ser la recuperació d'aquesta capacitat perduda.

Cas de reconegudes dificultats econòmiques de l'empresa (prèvia informació àmplia i documentada) s'han d'estudiar fórmules que permetin el manteniment de les plantilles. En altres casos, es pot arribar a una certa contenció en els salaris a canvi d'increments de plantilles.

Clàusula de revisió salarial

- * hem de pactar la clàusula de revisió salarial amb referència a la taxa mitjana d'inflació interanual i amb caràcter retroactiu.

Formació continua

- * és fonamental incloure en els convenis col·lectius plans integrals (no hem de remetre'ns exclusivament a aquells que puguin estar subvencionats a través de l'Acord Nacional per a la Formació Continua) de formació que ens permetran participar activament tant en la política formativa de l'empresa com en el control dels criteris de promoció professional i dels criteris de classificació professional, de vital importància en temes com la mobilitat funcional i les modificacions organitzatives de l'empresa o sector,
- * hem d'impulsar la creació de les comissions paritàries per a la Formació Professional Continua i intervenir en temes com: formació

professional per a totes les categories, permisos retribuïts per a la formació en jornada laboral, temps dedicat a la formació, centres en què s'imparteix, continguts de la formació,...

Salut laboral

Aquest és un tema fins al moment força abandonat pels empresaris i per la pròpia Administració que incompleix o no controla amb el suficient rigor les reiterades violacions del tema. En l'actual conjuntura i davant del còctel empresarial de crisi econòmica i necessitat d'augmentar la productivitat i la competitivitat pot quedar convertit en una de les ventafocs de la negociació col·lectiva. Amb tot, per a la CGT de Catalunya ha de continuar essent un dels elements claus per a la dignificació de les condicions laborals i la qualitat de vida dels treballadors i de les treballadores.

- * hem de centrar les nostres reivindicacions en l'acompliment estricte de la normativa catalana, estatal i europea respecte al tema, introduir o reafirmar les figures dels delegats i de les delegades de prevenció i els comitès de salut laboral i obtenir per a ells garanties, competències, funcions específiques,...

- * és necessari prestar una especial atenció a la protecció a la maternitat (canvis de llocs de treball, prohibició de treballs penosos i nocturns, ...), als discapacitats físics i psíquics (accessibilitat, adequació del lloc de treball, tipus de tasques, ...), i a aquells aspectes que tinguin relació directa amb la dignitat i la intimitat de les persones

Medi ambient

La degradació medioambiental posa en perill quelcom més important que els nostres llocs de treball com és la nostra qualitat de vida i la de les futures generacions, així com el propi futur de l'espècie humana. Una organització transformadora com la CGT de Catalunya ha d'incorporar en la seva actuació sindical (i no reservar-ho únicament per a l'acció social) una sèrie de reivindicacions que suposin una pressió sobre les empreses sobre la conservació medioambiental.

- * hem de controlar (mitjançant la representació sindical i mitjançant la creació dels delegats i delegades de comitès de medi ambient) les activitats empresarials que afectin al medi

ambient (productes, sistemes de depuració, tractaments de residus,...) de manera que compleixin estrictament les normatives, compromisos de substitució de sistemes de producció contaminants per producció neta, posada en funcionament de plans de reducció de residus i del seu reciclatge, plans d'estalvi energètic i de depuració d'aigües...

Drets i llibertats

* reconeixement a tots els efectes de les parelles de fet, tant heterossexuals com homossexuals,

* campanya de sensibilització i prevenció contra la persecució sexual; establiment de vies de denúncia confidencials i tipificació com a faltes tant les conductes com les amenaces de represàlies,

* percentatge mínim de reserva de llocs de treball a ocupar per dones, per garantir la seva incorporació al món del treball,

* compliment dels percentatges legals en plantilla dels discapacitats físics i psíquics,

* manifestar-nos en contra que la Prestació Social Substitutòria es converteixi en mà d'obra barata, substituint llocs de treball,

* protegir, donar suport i promocionar l'objecció de consciència laboral (pacifista, ecologista,...),

* blocar la inhabilitació que promou el nou Codi Penal per als insubmissos,

* defensar el reingrés en l'empresa d'aquells treballadors i d'aquelles treballadores que hagin acomplert condemna, perquè pugui ser real la seva reinserció social.

PROPOSTES SINDICALS PER A LA SOLIDARITAT: DAVANT L'ATUR, LA PRECARITZACIÓ, LA PÈRDUA DE DRETS LABORALS, ...

Sobre l'atur

La preocupant taxa d'aturats i aturades evidencia que aquest és el principal problema amb què s'ha d'enfrontar la societat i per tant és imprescindible buscar-li solucions i resoldre-la satisfactoriament. Per molt que alguns intentin emascarar-lo,

aquest continu increment d'aturats i aturades posa en tela de judici l'estructura econòmica del que avui s'anomena economia de mercat i que sempre havíem identificat com a sistema capitalista.

Mentre que el 1993 es va continuar incrementant l'atur en 345.436 persones, el 1994 aquest va disminuir en 149.013 persones fins a juny de 1995 que va continuar el seu descens en 127.155 persones menys, arribant a assolir la xifra de 2.429.674 aturats i aturades. Si aquestes xifres es corresponen amb la taxa real de desocupats i desocupades podem treure una primera conclusió: una gran majoria dels aturats i de les aturades, que no reben una prestació contributiva o assistencial, no s'inscriuen a l'INEM.

Igualment no és menys cert que aquestes xifres no coincideixen amb la realitat, cosa que ens obliga a fiar-nos més de les dades ofertes per l'Enquesta de Població Activa (EPA), que en el primer trimestre de 1995, d'una població activa de 15,507 milions, només 11,860 milions tenen un lloc de treball, per tant el diferencial entre aquestes dues dades evidencia que 3,647 milions de persones estan desocupades, amb un augment respecte del primer trimestre de 1992 de més d'1.000.000 d'aturats i aturades, cosa que representa el 23,52% de la població activa actual, col·locant en aquests moments a l'Estat espanyol en la taxa d'atur més alta de tota l'OCDE, duplicant la mitjana dels països membres de la Unió Europea.

En aquest constant augment de l'atur hem d'afegir la precarització de l'ocupació que ja ha assolit al 35% dels que poden vanagloriar-se de tenir un lloc de treball. Amb la qual cosa 1 de cada 4 persones no té treball i 1 de cada 3 està en situació precària.

Com a conseqüència d'això i davant la necessitat de més fons econòmics per fer front a les prestacions per desocupació, el govern va endurir els requisits per cobrar l'atur i va retallar el temps de durada de la prestació. Per això va elaborar la Llei 22/1992 (coneguda com el *decretazo*) que modificava l'anterior 31/84, elevant el període mínim de carència que va passar de 6 fins a 12 mesos en un període de 6 anys, en comptes dels 4 anteriors. La durada de la prestació va patir retallades notòries, passant d'una proporció període cotitzat-període prestació de 2/1 a 3/1, de manera que per rebre el període màxim de prestació de 24 mesos abans es necessitava 48 mesos i, avui en són necessaris 72 per obtenir el mateix dret. Es va rebaixar la quantia de la

prestació que segons la Llei 31/84 era del 80% els primers 6 mesos; 70% del 7è al 12è i del 60% del 13è al 24è, per contra la Llei 22/1992 concedeix el 70% durant els 6 primers mesos i el 60% la resta a partir del 7è mes. Es va penalitzar el rebuig a una oferta de treball, que ara suposa la pèrdua definitiva del cobrament de la prestació, quan amb anterioritat només es produïa la suspensió d'aquesta per 6 mesos. Tanmateix la limitació en la capitalització de la prestació a l'excloure-la quan aquesta se sol·licita per treballar com autònom. Aconseguint amb aquestes mesures que la tendència ascendent que es produïa perquè els aturats rebessin alguna prestació econòmica de caràcter contributiu o assistencial es vagi reduint, passant del 69% de beneficiaris a principi de 1993 al 51% en el passat més d'abril d'enguany.

Igualment el famós *decretazo* ha aconseguit que la xifra de beneficiaris del subsidi assistencial vagi augmentant en detriment del de desocupació contributiu, a l'afectar a aturats i aturades de llarga durada amb càrregues familiars i a joves amb contractes de curta durada. Aconseguint que els dos col·lectius gairebé coincideixin en el nombre de beneficiaris, de manera que l'abril d'enguany hi havia 631.857 persones que cobraven l'atur a nivell contributiu, mentre que 645.513 el rebien de manera assistencial.

En total 500.000 persones han deixat de rebre prestacions de desocupació en les seves diverses modalitats, tant a nivell assistencial com contributiu, situant-se la taxa de cobertura a nivells similars als de 1991.

Si no fos suficient amb aquesta situació les noves modalitats de contractació aprovades pel govern no vindran sinó a agreujar més la precària situació en què es troben els col·lectius més desfavorits: joves a la recerca de la primera ocupació, aturats de més de 45 anys, dones i aturats de llarga durada.

De moment els contractes d'aprenentatge i els de temps parcial de menys de 12 hores a la setmana o menys de 48 hores al mes, no generen dret a subsidi per desocupació.

Mesures de creació d'ocupació n'hi ha, fins i tot la Comissió Europea recollia en el seu Llibre Blanc algunes d'elles com ara la retallada del temps de treball, trasllat dels costos laborals a nous impostos ecològics o reformar l'IVA. Una altra qüestió són les intencions de qui ens governa, més preocupat per regalar bonificacions a les empreses en l'IRPF,

en l'Impost de Societats o en el del Patrimoni, en l'IVA, en l'IAE.

Per la nostra part i per superar aquest greu problema la CGT de Catalunya proposa les següents mesures correctores:

- * **Distribució de l'ocupació existent reduint dràsticament la jornada de treball, cosa que permetrà la creació de nous llocs de treball sense reducció de salari.**

- * **Reducció dels contractes eventuais a les mínimes necessitats estructurals recuperant la causalitat d'aquests.**

- * **Desenvolupament d'una actuació continuada de formació, universalitzant el reciclatge professional.**

- * **Reducció de l'edat de jubilació.**

- * **Supressió de les hores extraordinàries i de la pluriocupació.**

- * **Reconversió en ocupació normal dels treballs en economia submergida.**

- * **Ampliació de la cobertura de la desocupació fins assolir la totalitat dels aturats.**

- * **Control sindical de l'INEM.**

- * **Creació del salari ciutadà.**

Sobre la precarització

Una de les constants en l'actual model laboral és la precarització en l'ocupació, de manera que mentre el 1988 els contractes temporals a Catalunya representaven el 23,9%, el 1994 assolien el 34,5% dels assalariats i de les assalariades, mentre que els contractes indefinits van passar del 76,1% al 65,5% en el mateix període de temps, evidenciant una constant que sembla no tenir fi: increment de la precarització en l'ocupació, confirmant els nostres pitjors auguris que 1 de cada 3 treballadors o treballadores ja és temporal.

És obvi que els empresaris o les empresàries, han desestimat l'opció de la contractació indefinida que únicament representa en aquests moments entre el 2% i el 3% dels contractes que es subscriuen, assolint la precarització xifres properes al 40% de les plantilles en les empreses privades.

Aquests nivells de precarització superen

substancialment la mitjana dels nivells de temporalitat en la Unió Europea que es troba entre el 12% i el 13%.

La contrareforma aprovada l'any passat reafirma aquesta dinàmica, si bé manifestaven que la intencionalitat era la contrària. Per això s'alcen veus que reclamen la correcció d'aquesta situació, plantejant com a solució l'establiment de contractes estables i indefinits a canvi de flexibilitzar el cost d'aquest al finalitzar. Intentant aprofundir encara més en l'actual dicotomia laboral diferenciant als contractats en l'actualitat en la modalitat d'indefinit, als quals no se'ls aplicaria aquesta modalitat contractual, i si als nous contractes que puguin fer-se.

Per això proposem les següents mesures correctores:

- * **Retirada de les noves modalitats de contractació.**

- * **Modificar en els convenis les condicions de les noves contractacions.**

- * **Recuperació de la causalitat dels contractes temporals.**

- * **Etabliment de contractes temporals en contractes a temps parcial amb caràcter indefinit (antics contractes fixos discontinus).**

- * **Conversió dels contractes temporals en contractació indefinida.**

Sobre la pèrdua de drets laborals

Podem constatar, perquè ho patim quotidianament en la nostra carn, com és el continu minvament de drets laborals que, si bé pot semblar que ens van ser cedits gratuïtament, ja és hora de desfer malentesos i cridar públicament que aquests van ser conquerits amb sang, suor, empresonaments i molta lluita d'aquells treballadors i d'aquelles treballadores que durant la dictadura van reivindicar i van aconseguir millorar el nivell de vida de la classe obrera. Per això no és de rebut que avui ens siguin preses aquelles conquestes amb l'eufemisme que són fruit de la pràctica paternalista del règim anterior.

- * Perquè tenim dret a una jubilació digna, quan encara gaudim de bones condicions de salut, suficientment remunerada i que permeti gaudir

d'un merescut descans en culminar la nostra vida laboral.

- * Perquè el dèficit de la Seguretat Social no és imputable únicament al cost de les pensions de jubilació, encara més quan la majoria de jubilats avancen el seu retir als 60 anys (involuntàriament en la majoria dels casos) amb una disminució de la seva retribució d'un 8% per cada any que manqui fins als 65 anys (amb una pèrdua total del 40%) i gairebé quatre milions de jubilats i jubilades rebien una mitjana salarial de 69.908.- PTA a desembre de 1993.

- * Perquè ningú parla del deute de les empreses amb la Seguretat Social que és superior a 1,2 bilions de PTA.

- * Perquè mentre els beneficis empresarials augmenten un 18%, aquest es produeix principalment a costa de les reduccions de plantilla i menors costos salarials.

- * Perquè l'acomiadament es va abaratir un 10% des de l'aprovació de la reforma laboral i un 76% d'aquests ho van ser per extinció de contractes temporals.

- * Perquè hi ha una intenció de posar preu a certes prestacions sanitàries, mentre els empresaris reclamen reduir les seves aportacions al sistema de seguretat social.

- * Perquè les 39,5 hores de mitjana en la jornada laboral en l'Estat espanyol és la més alta, exceptuant Grècia i Portugal, dels països comunitaris, mentre que la mitjana de la Unió Europea és de 37,2 hores setmanals; i, des de 1985 únicament s'han reduït 28 hores anuals, amb una tendència a l'increment del còmput anual des de l'aprovació de la reforma laboral.

- * Perquè el 45% dels directius reconeix pràctiques irregulars a les empreses, i que bàsicament giren al voltant de defraudar al fisc i en la contractació.

- * Perquè els Expedients de Regulació d'Ocupació s'utilitzen per derivar els costos d'aquests cap a l'INEM, la Seguretat Social,...

- * Perquè moltes invalideses no ho són.

- * Perquè els sindicats majoritaris ofereixen a Foment del Treball la negociació de l'aplicació de la reforma laboral.

* Perquè els sindicats majoritaris estan negociant amb el govern la reforma de les pensions i l'adaptació del Pacte de Toledo.

El cert és que cada vegada més es tanquen portes al nostre voltant, per aquesta raó la CGT de Catalunya no ha de deixar mai de denunciar i combatre cada dia, en tots els fòrums, sense exclusió, aquestes polítiques claudicants i preparar-se per ser la única alternativa en què poden confiar els treballadors i les treballadores.

Amb aquests objectius hem d'encarar el nostre més immediat futur, tenim forces, ganes i raons de pes, únicament de nosaltres depèn que ho aconseguim.

RECOMANACIONS

- Celebració d'un Ple monogràfic que analitzi la nostra actuació i els resultats obtinguts en el procés d'eleccions sindicals, a dur a terme durant el primer semestre de 1996.

- Conferència sindical monogràfica sobre l'exclusió social dels treballadors i de les treballadores en atur, i les seves alternatives organitzatives en el si de la CGT de Catalunya.

- Amb l'objectiu de garantir una millor coordinació entre el sindicat i les seccions sindicals immerses en processos de negociació, mentre duri aquesta existirà una fluïda comunicació sobre el desenvolupament del procés negociador.

- Desenvolupament d'una oposició més activa a les empreses de treball temporal.

- Oposar-nos a les passanties, beques i pràctiques d'estudis com a forma de treball no remunerat.

**INTERVENCIÓ SOCIAL
PROPOSTES DE FUTUR**

ANÀLISI DE L'ACTUACIÓ SOCIAL DE LA CGT DE CATALUNYA

Una anàlisi dels acords de l'anterior Congrés de la CGT de Catalunya i del seu grau de desenvolupament en aquests 3 anys ens ha de merèixer una valoració crítica. Encara que és constatable que l'organització ha abandonat el marginalisme al qual ens portava el tractament de determinats temes, s'ha avançat poc o lentament en una actuació social d'ampli espectre.

Entre els petits avenços a considerar podem situar la nostra participació (i, en alguns casos, el nostre paper d'impulsors i dinamitzadors) en la Plataforma Pro-referèndum sobre Maastricht, en la Mesa Cívica pels Drets Socials o en el Fòrum Alternatiu al 50è aniversari del Fons Monetari Internacional (encara que en aquest cas més centrada en l'àmbit estatal) i una dedicació més específica a la solidaritat internacional (especialment, amb Llatinoamèrica). Però ha fallat el desenvolupament en les coses concretes i de base de les esmentades iniciatives (amb major participació activa del conjunt dels afiliats i de les afiliades i dels ens de la Confederació) i ha mancat una actuació més consistent i continuada, menys a impulsos.

Amb tot, les experiències anteriorment esmentades ens han permès una confluència amb organitzacions sindicals, socials, polítiques i cíviques (o amplis sectors d'aquestes) i amb intel·lectuals progressistes en plataformes, debats, publicacions,... i ens han possibilitat plantejar el nostre discurs, davant cada un dels temes, davant un espectre social molt més ampli i divers del que estem acostumats a abastar.

Això ens ajuda a sortir de l'abstracció i del gueto i ens permet confrontar les nostres postures i veure quin grau d'acceptació col·lectiva tenen, influir o obrir vies d'influència sobre altres sectors i trencar amb una imatge excessivament sectària de l'organització. Aquest és un camí correcte en l'activitat sindical, però especialment en la intervenció social.

Per altra banda, no hem aconseguit vèncer la desvinculació que existeix entre la intervenció social que fan molts dels nostres afiliats i afiliades (associacions de veïns, organitzacions de pares d'alumnes, organitzacions pacifistes, ecologistes, de solidaritat, ...) i la que fa la Confederació. Desvinculació i desconexió que pot ser fruit del tractament marginalista de l'acció social i cívica en

el passat i del poc pes específic que aquests temes han tingut en l'actuació general de la CGT de Catalunya. Amb tot, en l'anterior Congrés vam aprovar línies d'actuació que haurien d'haver trencat amb aquesta tremenda i desafortunada dualitat que no hem sabut dur a la pràctica i que hauríem de reforçar en aquest V Congrés.

Les solucions organitzatives en aquests temes no es produiran per la simple cobertura de les secretaries d'acció social. No es tracta que una o varies persones desenvolupin tota l'activitat social de la Confederació de la mateixa manera que els secretaris d'acció sindical no són els únics en fer sindicalisme. És necessari que el conjunt dels afiliats i de les afiliades de la CGT de Catalunya assumeixin la dimensió de transformació social de la seva organització, que assumeixin el paper d'agents actius d'aquesta transformació.

És necessari que aquells afiliats i aquelles afiliades que treballen i intervenen activament en l'acció social i cívica fora del context de la Confederació actuïn també d'agents d'aquestes inquietuds en el seu si, en els seus ens, en la seva línia d'intervenció social. Que pressionin per aconseguir una major vinculació de la CGT de Catalunya en aquests àmbits i una major coordinació dels dispersos esforços personals.

De tot això es dedueixen una sèrie d'accions específiques, que ha d'assumir el conjunt de la Confederació, que ens ajudin a avançar en la línia del compromís, la coordinació i la intervenció, com ara:

*** La realització de campanyes de sensibilització interna sobre temes socials d'ampli espectre** (defensa de l'ensenyament i de la sanitat públics i de la seva qualitat, per la pau a Bòsnia, en defensa dels drets socials,...).

*** La inclusió i el tractament d'aquest tipus de temes en la majoria de les reunions del Comitè Confederal i dels comitès territorials i en les activitats formatives, divulgatives i mobilitzadores de la CGT de Catalunya.**

*** La creació de més àrees o secretaries específiques** (solidaritat internacional, moviment veïnal, pacifisme, antimilitarisme, ecologia...) en el Secretariat Permanent del Comitè Confederal de la CGT de Catalunya i en altres ens per coordinar les activitats socials i cíviques dels afiliats i de les afiliades i per construir una línia pròpia d'intervenció.

LA CRISI DE L'ESTAT DEL BENESTAR I LES NOVES EXCLUSIONS SOCIALS

Neoliberalisme i crisi de l'estat de benestar

L'aplicació pràctica de les teories neoliberals no conforma únicament una sèrie de receptes de macroeconomia (ajust pressupostari, control de la despesa pública, llibertat absoluta del mercat,...), la seva aplicació pràctica comporta una sèrie de mesures (privatització de les empreses i serveis públics, reducció de les prestacions socials, ajustaments salarials i de plantilles,...) que tenen greus conseqüències socials amb una cada vegada més gran dualització i més amplis sectors en situació d'exclusió i marginalitat.

La teoria i la pràctica neoliberals suposen una ruptura flagrant i unilateral de l'*acord social* que, després de la II Guerra Mundial i d'una manera més o menys explícita, es va donar entre els dirigents de les forces del capital i del treball pel qual es garantien una sèrie de condicions i drets socials bàsics (sanitat, pensions, assegurances d'atur,...) i de les conquestes i ampliacions d'aquests drets per la via de les reivindicacions i les lluites sindicals i socials.

En definitiva, l'ordenament social que hem conegut com estat del benestar està des de fa anys patint una profunda crisi en una triple direcció: en primer lloc, el paper de l'estat (com sempre, però ara de manera més descarada) no ha de ser tractar de compensar les desigualtats socials sinó garantir el perfecte funcionament del lliure mercat, i si alguna intervenció ha de fer, cal que sigui la de socórrer i amortir possibles pèrdues privades; en segon lloc, l'estat ha de desembarassar-se de totes aquelles empreses i serveis públics que són o poden ser rendibles per passar-les al mercat, de manera que pròsperes empreses privades puguin fer més negoci a costa que necessitats vitals de la població no quedin cobertes; i, per últim, l'estat ha d'ajudar decididament (flexibilitzant el mercat de treball, retallant les despeses socials, reduint o eliminant cobertures socials,...) a aquesta espècie de neodarwinisme capitalista de manera que el factor mà d'obra no tingui una situació més o menys còmoda que li permeti, des d'una certa seguretat legal i social, oposar-se a les regles del joc neoliberal (competitivitat, productivisme, dures condicions salarials i laborals, rotativitat, pensions privades,...).

La plasmació a l'Estat espanyol i a Catalunya d'aquest procés no és nova, es va iniciar amb la

reforma de les pensions per jubilació de l'any 85, encara que s'ha incrementat de manera espectacular últimament: nous contractes sense drets socials, *decretazo* sobre prestacions per desocupació, restriccions en les prestacions per invalidesa,... i la nova amenaça per a la Seguretat Social i el sistema públic de pensions continguda en el Pacte de Toledo.

Al tiberi s'ha convidat recentment la CEOE amb el seu document sobre *Criteris de política pressupostària* en què entre altres perles es proposa el pagament d'*alguns* serveis sanitaris públics, la revisió del període de percepció i de les quanties de l'assegurança d'atur (que proposen que sigui descendent per incentivar la recerca de treball i el reciclatge professional) i la revalorització de les pensions en funció del creixement econòmic i del nivell d'ocupació (?) i no d'acord amb l'IPC.

La reforma del sistema públic de pensions

El 1990 l'OCDE va diagnosticar que els estats industrialitzats no podrien pagar pensions en el futur com a conseqüència de l'envelliment de la seva població. A principi de 1994 el ministre de Treball va afirmar que els que en els últims anys es van incorporar al mercat de treball no tenen garantides les pensions. A la tardor, els dirigents del Banc Mundial i del Fons Monetari Internacional, reunits a Madrid, insistien en el tema.

El Pacte de Toledo

En aquest marc d'agitació i propaganda, el grup parlamentari de CiU en la comissió d'economia va proposar la creació d'una comissió d'estudi. Fruit d'aquesta proposta sorgeix l'anomenat Document o Pacte de Toledo, signat per totes les forces polítiques parlamentàries, que s'ha plasmat en una *Ponència per a l'anàlisi dels problemes estructurals del sistema de Seguretat Social i de les principals reformes que s'hauran d'emprendre*.

En la seva anàlisi, la comissió afirma que els dèficits de la Seguretat Social han estat creixents (arribant a plantejar que determinats règims estan en situació de fallida) i que es dibuixen dos perills: la recessió econòmica que suposa un descens de les cotitzacions i un augment de les prestacions i l'envelliment de la població, a mig i llarg termini.

El Pacte de Toledo fa una valoració positiva de l'evolució de les pensions durant el govern PSOE i

canta les excel·lències de la llei del 85 (contra la qual CCOO i la CNT *renovada* vam convocar vaga general).

Quant a les línies d'actuació i reformes necessàries, la ponència planteja 15 recomanacions. Algunes d'aquestes responen a enunciat o criteris (reforçar el principi de solidaritat, millorar la gestió, millorar els mecanismes de recaptació,...) amb què podríem estar en principi d'acord, però altres suposen un nou atac als sistemes de protecció social. Així, la ponència proposa reformar el sistema actual establint 3 modalitats de protecció:

a) *assistencial*, amb càrrec als pressupostos, per a qui no hagin cotitzat o no ho hagin fet en quantitat suficient;

b) *contributiva*, finançada per cotitzacions, que seria pública i obligatòria; i,

c) *complementària*, lliure i privada, per a qui vulgui complementar o aconseguir una pensió més alta.

En realitat, es tracta de mantenir el sistema contributiu públic però amb unes pensions suficientment allunyades dels salaris anteriors a la jubilació i d'una capacitat adquisitiva digna com perquè ens veiem obligats a recórrer als fons privats de pensions.

En aquesta línia, la proposta del document pretén reduir el finançament de les pensions únicament a les cotitzacions eliminant el seu finançament, en part, a través de partides dels Pressupostos Generals de l'Estat. I també, la reducció de les cotitzacions empresarials per, segons els principis neoliberals, facilitar la creació d'ocupació *per la via de la reducció dels costos del treball*.

Per altra banda, es deixa el camí obert a l'ampliació del nombre d'anys que serveixen de base de càlcul de les pensions, que amb la reforma del 85 va passar dels salaris dels dos últims anys de vida activa als dels últims 8 anys i que es pretén ampliar (a 10 o 15 anys). Atès que els salaris tendeixen a créixer (inflació, antiguitat, projecció professional,...) tota ampliació del període de càlcul significa reducció de la quantia de la pensió. Però aquesta mesura és encara més insolidària quan afecta treballadors i treballadores amb una part important de la seva vida laboral en atur, en rotativitat o en expedients de regulació d'ocupació, ja que la quantitat de la prestació per jubilació serà encara menor.

També es planteja el perllongament voluntari de l'edat de jubilació amb exoneració total o parcial de la cotització, cosa que és qualificada per la ponència com a *molt aconsellable en termes financers i socials*. En front a mesures que afavoreixin el repartiment del treball i la incorporació dels i de les joves al món del treball, la comissió parlamentària opta per afavorir altres d'estalvi en les prestacions socials.

Per últim, una altra de les principals idees de la comissió és l'obligació que el sistema contributiu de pensions s'autofinanci, és a dir que els ingressos siguin iguals o superiors a les despeses. L'objectiu amagat sota aquesta proposta economicista, és que els augments de prestacions o els descensos de cotitzacions no signifiquin increments del dèficit públic (el gran tòtem actual de la macroeconomia). La pregunta immediata és: ¿perquè no s'aplica la compartimentació dels comptes públics a d'altres aspectes que afecten als Pressupostos de l'Estat? per exemple l'exèrcit, els fons reservats,...

Desmuntar l'ofensiva

Molts i variats són els arguments per desmuntar el dogma (una mentida repetida convenientment acaba per aparèixer la veritat) que el sistema actual de pensions no es podrà mantenir en el futur:

* El dèficit de la Seguretat Social de 1993 era únicament de 96.000 milions, que en termes de Producte Interior Brut o de dèficit públic total és insignificant.

* El dèficit no és a causa del sistema de pensions contributives, que tots els anys ha presentat superàvits (Adolfo Jiménez, secretari general per a la Seguretat Social del Ministeri de Treball i Seguretat Social, assegura que el 1994 s'ha saldat amb superàvit de 215.000 milions en el tema de pensions), sinó fonamentalment a les despeses per protecció a la desocupació i als desequilibris estructurals d'alguns sistemes especials (agrari, mineria,...).

* El percentatge del PIB que es dedica a l'Estat espanyol a protecció social és només superior al de Portugal i Irlanda, 4 punts i mig per sota de la mitjana de la UE i la meitat del que es dedica a Itàlia.

* De 1984 a 1993 les pensions superiors al salari mínim interprofessional han perdut capacitat adquisitiva.

* Com poden estar amenaçats en el futur els sistemes de protecció social quan mai s'ha assolit un nivell de benestar tan alt ni s'han disposat de tants avenços tecnològics, millores de la productivitat, disponibilitat de mà d'obra,...? Si amb una previsió modesta de creixement anual (2,7%) el PIB dins de 30 anys s'haurà triplicat.

Valoració

El Pacte de Toledo ha estat valorat positivament, per certs dirigents polítics i sindicals de l'esquerra, perquè segons ells reafirma la necessitat i la viabilitat d'un sistema públic de pensions sobre la base del repartiment i no de la capitalització i introdueix una sèrie de mesures d'adaptació a les noves situacions econòmiques i demogràfiques. Encara que, segons el Cercle d'Empresaris el Pacte de Toledo és una mera treva per no utilitzar com *armes polítiques llançables* la reforma de la Seguretat Social i el sistema de pensions.

La veritat és que sobre la base teòrica d'un sistema públic de repartiment s'està imposant un altre mixt de capitalització (en consonància amb les cotitzacions efectuades), amb recaptació a la baixa (per la rebaixa de les cotitzacions -tant en allò que es refereix als percentatges com al nombre de cotitzants- i per l'eliminació de l'aportació pressupostària) i cada vegada més gran dependència dels fons privats, si es vol obtenir una pensió propera o similar al salari en el moment de la jubilació.

Més que un problema de recursos per satisfer les necessitats de tots i totes és optar per un model social. I aquí s'ha optat per situar al mercat com a únic sistema eficient d'organització social, la competitivitat com objectiu suprem de l'economia i culpabilitzar als salaris i les despeses socials de la crisi.

Per altra banda, estem davant un nou capítol de transvasament de rendes. Mentre la reducció de les pensions significa la disminució de les rendes dels treballadors i de les treballadores, la reducció de la quota empresarial a la Seguretat Social suposa disminució dels costos salarials i augment dels beneficis empresarials i la privatització parcial del sistema de pensions constitueix un bon negoci per a les companyies asseguradores i entitats financeres.

El terreny per als atacs concrets al sistema públic de pensions i a la Seguretat Social està preparat després el Pacte i encara que bona part de la seva

ideologia està calant en la societat, és necessari organitzar la resistència davant els temes concrets que s'acosten: majors rebaixes de les cotitzacions empresarials, ampliació del període de còmput, retallades en les prestacions,... i tot això apel·lant al consens parlamentari de Toledo.

La CGT de Catalunya ha de denunciar el silenci còmplice de les organitzacions polítiques i sindicals (UGT i CCOO porten diversos mesos negociant la seva aplicació concreta amb el Ministeri de Treball) que coneixent el veritable abast de les recomanacions del Pacte de Toledo no ho han denunciat públicament.

La CGT de Catalunya ha d'intensificar la seva campanya d'explicació a la població de la vertadera dimensió del Pacte preparant el terreny de la mobilització davant les mesures concretes.

La CGT de Catalunya ha de plantejar aquest tema (amb les conseqüents contradiccions per qui calla i atorga) en tots els àmbits unitaris de defensa dels drets socials.

Els atacs a la sanitat i a l'ensenyament públics

Sanitat

La sanitat catalana està essent un exemple per als ideòlegs de la privatització de certes àrees i de la concertació amb la privada (en immillorables condicions econòmiques per aquesta, per suposat). La Conselleria de Sanitat té avançat un avantprojecte de reforma de la Llei 15/1990 d'ordenació sanitària de Catalunya per la qual el Servei Català de la Salut (SCS) deixaria de ser un ens autònom amb categoria d'ens administratiu territorial i d'interès general per ser una empresa pública catalana amb accés als mecanismes de la gestió empresarial i a fórmules de dret privat.

Aquesta conversió permetrà al SCS la contractació privada de gestió de serveis sanitaris i socio-sanitaris (i, per tant, no veure's sotmès a la normativa pública basada en principis de publicitat i lliure concurrència) i a la contractació de personal laboral (amb la possibilitat d'eliminar l'estabilitat en el treball i acollir-se a les noves modalitats contractuals en precari).

Si es duu a terme l'esmentada reforma l'SCS podria establir de forma directa acords, convenis, concerts o formes de gestió integrada o compartida amb altres instàncies pública i privades. I, fins i tot, la creació de consorcis de naturalesa pública i

privada amb l'objectiu de privatitzar serveis sanitaris ara públics. Així mateix, es possibilitaria la contractació privada de gestió de serveis, centres i establiments de protecció a la salut amb entitats constituïdes per professionals en excedència.

En definitiva, la reforma que pretén l'actual administració sanitària catalana ens portaria a introduir els mecanismes de lliure mercat i de gestió privada en un servei públic essencial per a qualsevol ciutadà i ciutadana, aquest camí comporta irremeiablement l'exclusió de la sanitat pública de determinats sectors socials (els exemples d'Estats Units i Gran Bretanya són significatius) i la privatització de certs serveis sanitaris.

Davant aquesta situació, la CGT de Catalunya ha de fer una crida a la constitució d'un ampli front social contra l'avançprojecte de reforma de la Llei 15/1990 d'ordenació sanitària de Catalunya i per la defensa d'un sistema sanitari públic i universal de qualitat.

Ensenyament

L'ensenyament públic s'està degradant, el govern està afavorint sense embuts l'ensenyament privat en perjudici del públic. Els centres educatius de la xarxa pública tenen cada vegada menys recursos pressupostaris mentre que s'engrossen els negocis educatius, les escoles de pagament i les universitats privades. Els pressupostos de la Generalitat d'enguany dediquen a l'ensenyament el 3% del PIB de Catalunya, un punt per sota de la mitjana estatal i la meitat del PIB dels estats de la UE.

El mapa escolar presentat pel conseller Pujals, i aprovat pel Parlament de Catalunya, és un projecte que perjudica el reequilibri territorial i social de l'ensenyament públic a Catalunya, donant-li el paper de complementari de l'ensenyament privat (cobrint allò que no interessa o no pot cobrir el privat). En la majoria de localitats l'oferta de places públiques pateix un important retrocés en benefici del privat concertat.

En el mapa desapareixen moltes línies d'educació infantil i primària públiques. El batxillerat nocturn, un servei educatiu bàsic per als joves treballadors, queda reduït a la mínima expressió. La formació professional redueix la seva oferta educativa en tot el cinturó industrial de Barcelona, mentre es doten de mitjans les escoles professionals privades i es deixa a les seves mans

les especialitats més rendibles (informació, imatge i so,... tenen el 70% de l'alumnat en centres privats).

I com no podria ser d'altra manera, el pla té també les seves nefastes conseqüències laborals: un important sector del professorat en situació d'interinatge (més d'un 10% de la plantilla), treballant en precari i sense possibilitat de cobrar el subsidi d'atur mentre no es cobreixen les baixes en els centres; un altre sector en situació d'interinatge provisionalitat, amb molts anys de treball i sense estabilitat en el lloc de treball; i, el professorat definitiu que desconeix quin serà el seu futur professional (si serà desplaçat, quina serà la seva especialitat, el seu centre de treball,...). La inestabilitat de les plantilles afecta negativament a la qualitat de l'ensenyament públic.

Després d'uns anys de forta defensa de l'ensenyament públic i de la seva qualitat per part de les organitzacions socials i sindicals progressistes que va suposar importants avenços en el sector, estem assistint a un replegament significatiu a causa fonamentalment d'una cada vegada més decidida actuació del Departament d'Ensenyament favorable a l'ensenyament privat i a una pèrdua de la tensió reivindicativa (quan no col·laboració com en el cas del Mapa Escolar) d'algunes de les organitzacions abans esmentades. Per a la CGT de Catalunya, per contra, és necessari mantenir o fins i tot incrementar (davant d'aquesta nova ofensiva ideològica i pràctica) el caràcter reivindicatiu de la defensa d'un ensenyament públic de qualitat.

Dualització social i noves marginacions

Un recent estudi de l'Institut d'Investigacions Econòmiques i Socials de la DGB plantejava la realitat gens virtual que en una desena d'anys la població activa dels estats occidentals més industrialitzats estarà segmentada en 3 grans blocs: 25% de treballadors i treballadores (menys, evidentment) fixos i fixes, qualificats i qualificades; un altre 25% de treballadors i treballadores d'empreses de subcontractes i serveis amb ocupacions precàries i insegures, i un 50% de treballadors i treballadores marginals, ocasionals i aturats. Però, el més greu és que actualment aquestes xifres i altres més negatives ja afecten als joves a Catalunya, Espanya, França, Itàlia,...

El marge és cada vegada més fràgil entre l'expulsió del món laboral i la pobresa, entre l'eventualitat i la marginalitat. Les borses de

marginació i exclusió social que se situen al bell mig de les societats més riques (l'anomenat quart món) són cada vegada més grans.

Un quart món format pels que no han pogut o no han tingut l'oportunitat d'entrar dins dels paràmetres d'allò que sovint es considera com a normal (immigrants, famílies desestructurades, manca de formació i fracàs escolar, drogaddiccions,...) cosa que comporta absència de condicions mínimes d'habitabilitat, majors dificultats per integrar-se al món del treball quan s'estan produint importants i massives exclusions, mendicitat o delinqüència,... cosa amb la qual convivim tractant de obviar-lo en un va intent de mantenir unes distàncies que cada vegada són més curtes.

Els desequilibris són cada vegada més profunds entre les poblacions del primer món i del tercer món, del centre i la perifèria. Les noves situacions d'esclavisme laboral o d'absoluta dependència econòmica de les multinacionals i dels mercats internacionals que es produeixen en aquests territoris incrementen les marginacions i les exclusions socials i econòmiques.

No podem sinó concloure que és fonamental un aprofundiment de l'actuació solidària de la CGT de Catalunya amb aquestes problemàtiques, una decidida lluita contra totes les mesures antisocials i una forta aliança amb les organitzacions socials i cíviques compromeses en la lluita per les llibertats, els drets socials i l'emancipació i el lliure desenvolupament de les persones.

EL PAPER DE L'ESTRUCTURA TERRITORIAL A L'ACTIVITAT SOCIAL DE LA CGT DE CATALUNYA

En el IV Congrés de la CGT de Catalunya ens definíem com una organització transformadora que havia de *donar alternatives als problemes dels treballadors i de les treballadores no únicament en l'estricta àmbit del treball* (qualitat de vida, educació i cultura, medi ambient, solidaritat,...).

I ens plantejàvem la *necessitat d'incorporar a l'organització importants sectors producte de la segmentació de la classe treballadora* (aturats i aturades, jubilats i jubilades, pensionistes, autònoms i autònomes, cooperativistes, treballadors i treballadores en precari,...).

Avui és més patent que fa 3 anys el perill cert per al sindicalisme de classe (altres tipus de

sindicalisme ja no s'ho plantegen) de caure en un nefast neocorporativisme. És a dir, convertir-nos en una espècie de grup de pressió únicament de les treballadores i dels treballadors fixos o amb unes certes *seguretats* en el treball i posar el nostre granet de sorra al perfecte disseny neoliberal per transformar l'oposició clàssica entre capital i treball en la disputa entre treballadors fixos i eventuais, entre qui pot treballar i qui està a l'atur, contribuint així a la pròpia lluita (a la competència) pel lloc de treball i en la lògica del mercat, a conformar una demanda cada vegada més entregada.

Un tercer factor decisiu en la intervenció social de la CGT de Catalunya és l'*afavoriment de l'associacionisme popular i de base* i, com no, la coordinació i dinamització del treball que els nostres afiliats i afiliades desenvolupen en aquests camps.

El marc organitzatiu immillorable per desenvolupar els nostres acords i per fer front al neocorporativisme és el territorial, el de les nostres federacions locals, comarcals i intercomarcals. En ell és on millor organitzarem a unes classes treballadores segmentades, on millor es pot referenciar el treballador o la treballadora en rotació (que canvia regularment de sector productiu però que probablement manté el mateix lloc de residència), als aturats i a les aturades, als joves que busquen un treball digne, un habitatge, la seva independència,...

En el territori és on millor podem exemplaritzar amb les nostres reivindicacions i propostes sobre la sanitat, l'ensenyament, el medi ambient, l'urbanisme, el consum energètic... en fi sobre el nostre model social. És també el millor marc en què incorporar a la Confederació bona part de les estratègies desenvolupades pels nous moviments socials. És en fi, el lloc idoni on els nostres afiliats i afiliades (al marge de la seva adscripció a tal o a tal altre sector productiu o servei, i en tant que persones) poden intervenir de manera coordinada en tots els aspectes de la vida quotidiana, incrementar els nivells de conscienciació i desenvolupar un treball d'emancipació individual i social més global que en el seu lloc de treball.

Això no significa menyspreu ni abandonament de les federacions sectorials. Per contra, el que es pretén és que la doble via estructural de la CGT de Catalunya compleixi el seu paper i que els temes laborals tinguin la seva resposta en el marc sectorial i els socials en el territorial, prioritàriament.

PROPOSTES SOCIALS PER A LA SOLIDARITAT

Repartiment del treball i de la riquesa

En enfrontar-nos a temes com l'atur i l'exclusió social i econòmica hem de fer-ho des d'un coneixement específic de la important metamorfosi del treball que s'ha produït en el món occidental i de les circumstàncies econòmiques i tecnològiques que ho han provocat.

A partir dels anys 70 es produeix un creixement econòmic sense creació global d'ocupació. Des de 1973 a 1993 la taxa mitjana del creixement del Producte Nacional Brut (PNB) en els estats membres de l'OCDE va ser del 2,5% anual mentre la taxa mitjana d'atur es va triplicar al passar del 3% al 10%. En això han contribuït les noves tecnologies, l'excés de productivitat i la localització de determinats sectors productius (intensius en mà d'obra barata, de baixa tecnologia i fortament contaminants) en els anomenats nous països industrialitzats. En concret l'excés de productivitat en comptes de contribuir a la millora de les condicions de vida i a la reducció del temps de treball té per objectiu obtenir una rendibilitat econòmica que, en part, es reinverteix per aconseguir major productivitat en detriment de la mà d'obra. Les necessitats de treball poden disminuir en més d'un 20% en els propers 10 anys.

Enfrontar-nos i buscar solucions a l'atur i a l'exclusió social exigeix un projecte global que agiti les arrels del sistema econòmic dominant. Per això és necessari posar en qüestió la *ideologia neoconservadora del treball*: no és cert que calgui treballar més per produir més, ni que això ens porti a viure millor a tots i a totes. La relació entre produir més i viure millor només funciona per a una part cada vegada menor de la població, mentre que moltes necessitats bàsiques queden sense cobrir, perquè no es tracta de produir més sinó de fer-ho d'una altra manera.

A més en un context en què no hi ha treball per a tots i per a totes s'estableix una competència que afavoreix al capitalisme més salvatge i que crea profundes fissures en la solidaritat entre les classes populars, és el moment de treure's la bena del productivisme i del creixement sense límits i recuperar el lema *treballar menys per treballar tots i totes*.

La vella reivindicació sindical de la reducció de la jornada laboral cobra avui vigència davant la necessitat d'atallar el problema de l'atur i caminar

cap a un model de desenvolupament sostenible, mitjançant la reivindicació del repartiment de l'ocupació i de la riquesa.

El projecte de conformar una societat on tots i totes tinguem accés al treball remunerat, treballant menys i gaudint de més temps lliure és *possible* en l'actual moment de desenvolupament històric, econòmic i tecnològic. I suposa una reivindicació que dona cohesió als moviments socials, perquè enllaça amb la tradició del sindicalisme transformador, perquè suposa un objectiu comú per a treballadors i treballadores en actiu i exclosos i excloses del món laboral i consolida la solidaritat; i, perquè suposa una reforma estructural amb una forta dimensió social i econòmica: rols de l'home i de la dona en la família i societat, temps de lleure i de participació cívica i social, vertebració social, rendes familiars disponibles, nivell adquisitiu global, despeses socials, ... a més de la recuperació de la capacitat d'autodeterminació personal.

En definitiva, **reducció de la durada del treball en tots els conceptes** (jornades setmanals i anuals, edat de jubilació,...) **per crear ocupació i reformes i mesures fiscals per assegurar un repartiment més equitatiu de les rendes.**

Quant a les mesures concretes del repartiment del treball existeixen una sèrie de modalitats: la jornada setmanal de 4 dies (l'experiència de la BMW a Regensburg, des de 1990, ha suposat un augment de la productivitat de més del 30% i s'han creat 2.500 llocs de treball nets) o la jornada setmanal de 32 hores que han de ser completades amb una altra sèrie de mesures de repartiment i generació d'ocupació com ara l'eliminació de la pluriocupació i les hores extres (límits a les estructurals i excepcionals i compensació en descans), la generalització de les jornades continuades, la quinta setmana de vacances, l'avançament de l'edat de jubilació als 60 anys, els contractes de relleu o de solidaritat, la generació de treballs d'alt valor social i de totes les tècniques de reciclatge i reutilització, les energies netes, els transports públics, el paper actiu i generador d'ocupació de l'empresa i l'administració públiques...

Quant al repartiment de la riquesa, a més de la pròpia mesura del repartiment de l'ocupació s'haurien de prendre altres com la reinversió de part de l'excedent en projectes generadors d'ocupació, la reforma del sistema fiscal, la fiscalització de l'especulació financera,...

La reducció de la jornada hauria de ser sense augment de la intensitat de treball i la reforma

fiscal "mitjançant impostos sobre les rendes financeres, l'especulació monetària, plusvalies,... que marquin una voluntat d'un repartiment més igualitari de les riqueses i d'una taxació almenys igual de les rendes del capital i del treball", tal i com proposa a França AC! (*Agir ensemble contre le chômage!*, Actuar conjuntament contra l'atur!).

Totes aquestes mesures necessiten una sèrie de polítiques d'ocupació i de reformes estructurals i fiscals a què només es podrà arribar per la via de la generació d'un moviment o campanya massiva i per la seva pressió social i política.

La CGT de Catalunya per si sola no pot aconseguir un objectiu d'aquestes dimensions, però sí cal treballar-lo juntament amb tècnics i experts i defensar-lo públicament i obertament si volem impedir una segmentació encara més gran de la societat i la marginació d'un sector nombrós de la població. La CGT de Catalunya sí pot i ha d'avançar sindicalment cap aquest objectiu i fer-lo propositiu a nivell social, tractant de confluïr amb altres moviments socials en aquesta direcció.

Propostes quant als drets socials

En els últims anys s'ha produït un dur atac als sistemes de protecció social, que coincideix amb el triomf de les tesis neoliberals que plantegen una important disminució de la intervenció estatal en aquests temes, una forta rebaixa de les despeses socials i una reducció dels impostos sobre les rendes del capital. I en una lògica que duu a la baixa la qualitat dels serveis públics i la quantia de les prestacions i com a conseqüència a privatitzar les àrees més rendibles de les prestacions socials.

Les mesures preses pel govern socialista, gairebé sempre en coincidència amb CiU, estan suposant un important retrocés respecte del nivell de prestacions socials que s'havien aconseguit en els primers anys de l'etapa democràtica gràcies a la pressió sindical i social. És necessari aturar les polítiques de dretes i als diferents governs (estatal, autonòmic, locals,...) que les defensen i apliquen: des de l'atur, la reforma laboral fins el terrorisme d'estat.

La CGT de Catalunya ha d'entendre els drets socials com un tot i no parcialitzar les reivindicacions, ni considerar-les objectiu de tal o tal altre sector de les classes populars. La CGT de Catalunya ha d'assumir en la seva globalitat la defensa i aprofundiment dels drets socials ja que suposen la redistribució de les rendes, majors

quotes de solidaritat i de cohesió i impedeixen l'objectiu neoliberal de conformar una societat on triomfa el corporativisme dels grups de pressió i l'individualisme.

En aquest sentit la CGT de Catalunya ha de treballar activament en plataformes obertes i unitàries de lluita pels drets socials (exemple *Mesa Cívica pels Drets Social*, etc) en barris, localitats i comarques; situant en cada moment les agressions concretes o els projectes d'agressions; donant una participació fonamental a les organitzacions socials i d'afectats i afectades; buscant la creació d'una consciència social generalitzada;... Cosa que no ha d'impedir ni ser cap obstacle per a fer campanyes pròpies i per a la nostra intervenció sindical i social. No es tracta d'una actuació de submissió i sí d'una clara voluntat de confluïr i de conformar un moviment massiu, nascut des de les mobilitzacions.

Pensions

- * Manteniment per a tot el sistema de pensions de les clàusules de revisió automàtiques com a garantia del poder adquisitiu.

- * Millora de les prestacions assistencials de manera que totes superin amb escreix el salari mínim interprofessional.

- * Manteniment del sistema de repartiment i cobertura amb fons públics (Pressupostos Generals de l'Estat) dels possibles dèficits en alguns règims de les prestacions contributives.

- * Creació de fons de reserva dels anys amb superàvit per compensar possibles dèficits futurs.

- * Manteniment dels actuals nivells de cotització empresarial i control i penalització de frau.

- * Introducció de tota una sèrie de millores tècniques (de gestió, de recaptació,...) que permetin reforçar el principi de solidaritat de les pensions.

- * Derogació de la llei de la Seguretat Social del 1/1/67, que impedeix la jubilació voluntària als 60 anys, per qui no hagi cotitzat abans d'aquesta data.

Sanitat

- * Plena universalització de l'assistència sanitària a totes les persones.

* Elevar el finançament de la sanitat pública catalana als nivells mitjos de la UE.

* Optimització de les xarxes públiques i restricció al mínim possible dels concerts amb la sanitat privada.

* Reforçament dels centres d'atenció primària i compensació dels desequilibris territorials.

* Atenció plena per a tots els riscos importants per a la salut amb la incorporació de l'orientació i planificació familiar, psiquiatria, drogaddicció...

Ensenyament

* Retirada del mapa escolar dissenyat pel Departament d'Ensenyament i aprovat pel Parlament de Catalunya.

* Elevar el finançament de l'ensenyament públic català fins un 7% del PIB català. Suspendre el finançament encobert de l'ensenyament privat.

* Increment de la qualitat de l'ensenyament públic català mitjançant augments de les dotacions pressupostàries i de personal, millora de les infraestructures, estabilitat de les plantilles i cobertura de les substitucions, autogestió de centres,...

* Aplicació d'una reforma de l'ensenyament amb qualitat i racionalitat i reforçant precisament els territoris discriminats socialment i econòmicament.

* Dignificació i millora de la formació professional. Augment de les dotacions a la formació ocupacional i al reciclatge professional. Control sindical de les pràctiques a les empreses.

Habitatge

L'habitatge és un bé de primera necessitat i un dret social. L'accés de totes les persones, i especialment de les classes populars a un habitatge digne en règim de lloguer o de propietat ha de ser una prioritat social.

Amb tot, les polítiques oficials han fet d'aquesta prioritat un problema de primera magnitud en el nuclis més poblats i una mercaderia que està proporcionant importants beneficis a constructores i entitats financeres.

Amb la finalitat d'invertir aquesta tendència la CGT de Catalunya reivindica:

* La coordinació de polítiques de la Generalitat i dels municipis amb l'objectiu de crear un patrimoni del sòl públic suficient.

* La penalització fiscal dels habitatges desocupats i els solars sense utilització.

* La incentivació (millors condicions de finançament) de les experiències cooperatives i dels habitatges de protecció oficial.

Propostes respecte del Quart Món

La CGT de Catalunya ha d'implicar-se en la problemàtica de les zones més marginals i empobrides a partir del suport a les organitzacions cíviques que tinguin com a objectiu afavorir l'organització de les i dels implicats per donar resposta a la seva situació de marginalitat i perquè siguin els i les protagonistes de la seva història i del seu futur. Només des de la recuperació de la dignitat podran ser elements actius amb capacitat de decisió i potencialitat de canvi en aquesta societat.

Contribuir a superar els seus dèficits de formació, especialment de les i dels més joves mitjançant la creació d'una escola d'adults i l'oferta de cursos específics i places concretes de formació ocupacional.

Contribuir a la seva integració en el món del treball mitjançant la creació d'una borsa de treball específica, en què es puguin apuntar i tenir opcions de trobar treball aquelles i aquells que estiguin integrats en les organitzacions a què es doni suport des de la CGT de Catalunya, i mitjançant l'ajuda i l'assessorament en la recerca de sortides autònomes (cooperatives).

Propostes respecte del Tercer Món i de la solidaritat internacional

Malgrat els acords que sobre aquests aspectes té la CGT i la CGT de Catalunya, la nostra actuació continua fluctuant entre els compromisos personals, les actuacions *gairebé* caritatives i les campanyes a cop de conflicte o dins de l'interès de *la mala consciència occidental*.

Com en altres temes, la CGT de Catalunya ha de buscar una implicació més directa des del suport i la solidaritat amb les organitzacions socials de base que portin a terme projectes propis

d'emancipació i de transformació radical a nivell econòmic i social.

La CGT de Catalunya ha de plantejar-se la cooperació internacional com una de les seves activitats socials permanents, consistents quant a la densitat i molt lligada a l'intercanvi d'experiències i a les pautes marcades des del territori i les organitzacions socials de base amb què s'estableix la cooperació.

La CGT de Catalunya ha de plantejar-se la cooperació amb el Tercer Món i la solidaritat internacional en clau interna i externa. En ambdós casos mitjançant un fort treball dinamitzador i la conformació d'estructures o comissions que juguin un paper catalitzador. Quant a la seva activitat externa la CGT de Catalunya ha d'introduir aquests temes en els llocs de treball i de residència, mitjançant la creació de comitès o plataformes de cooperació i de solidaritat.

ECOLOGIA, ECONOMIA I TREBALL

Els últims cinquanta anys de desenvolupament industrial (trenta anys si particularitzem per Espanya) han suposat un èxit històric sense precedents, i alhora un fracàs històric encara més gran, que avui amenaça amb desbaratar gairebé tots els beneficis de la part positiva del procés. Els beneficis són evidents: els mesurem com augment de la durada mitjana de la vida a tot el món, millora de la salut humana, seguretat alimentària (en el Nord del planeta), accés de grans sectors de la població a béns de consum de què abans estaven exclosos (i de nou cal anotar: en el Nord del planeta), etc.

El fracàs històric que ha acompanyat aquests guanys potser és menys evident per a molts. Té dos aspectes principals: el primer, que aquests guanys no són generalitzables sota la configuració actual de l'economia capitalista mundial (per raons tant ecològiques com socials). Gaudim d'ells, a escala planetària, només una minoria; una condició perquè nosaltres puguem gaudir d'ells és que la majoria queda exclosa d'aquest gaudi; i són cada vegada més els exclosos, en un món on les desigualtats dia a dia s'aprofundeixen i es fan més perverses, i on els límits ecològics del planeta s'assoleixen o fins i tot es sobrepassen.

En segon lloc: **hem creat una economia autodestructiva**, estem serrant la branca sobre la que estem asseguts. O si es vol usar la famosa imatge del pastís que -a dir de molts- ha de créixer

perquè sigui possible repartir-lo: a més s'esdevé que la majoria dels possibles comensals es troben violentament exclosos de la taula, i succeeix que hem amassat un pastís la data de caducitat del qual ja ha vençut. Un pastís que es podreix molt aviat.

Avui, a tot el món, la vessant negativa d'aquestes irrepetibles cinc últimes dècades de desenvolupament industrial es fa cada vegada més visible, en detriment de la positiva. Aquests *costos del progrés* inclouen, per exemple, una inseguretat climàtica cada vegada més gran (amb l'amenaça d'un col·lapse de la nostra civilització en cas de canvi climàtic ràpid), l'accelerat empobriment del nostre medi ambient, una creixent inseguretat alimentària, escassetats cada vegada més grans de recursos naturals (començant pel més bàsic, l'aigua dolça), l'augment en tot el món dels casos de càncer i d'altres malalties relacionades amb la contaminació, el deteriorament de la qualitat de vida, etc. El desenvolupament industrial (almenys en la seva configuració actual), més enllà de cert límit que ja hem traspassat en el Nord del planeta, es torna contraproduent.

No és veritat, com volen els propagandistes d'aquest sistema suïcida i biocida, que aquests mals siguin el preu inevitable que hem de pagar per aquells béns: no és veritat que un càncer a edat temprana sigui el preu inevitable que un ha de pagar per un televisor en color des del bressol fins a la sepultura. Però passa a més que aquest sinistre càlcul de costos i beneficis es torna irrisori si fem el compte de l'enormitat ja abans assenyalada i que caracteritza la nostra situació actual: **hem creat una economia autodestructiva**, un sistema de producció i distribució que mina les seves pròpies bases, danya la salut dels éssers humans i la salut de la biosfera, i finalment -en un procés previsible i ja visible avui incipientment- s'aniquila a si mateix.

Per això ens trobem avui en una situació de crisi mundial sense precedents: el no-trobament entre ecologia i economia pot ser literalment mortal. Ho serà si no emprenem una reorganització d'ampli abast de la nostra forma de treballar, produir i consumir: **una reconstrucció ecològica de la societat industrial** sense la qual no sembla haver una sortida viable de l'actual crisi ecològico-social.

La crisi ecològico-social és una crisi en la relació entre humanitat i naturalesa, una crisi en el metabolisme entre els éssers humans i la biosfera que habiten. **Aquesta relació es fa fonamentalment a través del treball.** Per això la

crisi ecològico-social ha de dur-nos a replantejar de manera fonamental la qüestió del treball i de l'actuació sindical.

Des de l'antiguitat han existit mercats de béns; però sota el capitalisme els mercats han adquirit cada vegada més importància. Aquest procés de **mercantilització** amenaça avui amb estendre's a tots els factors de la vida social i econòmica, amb greus conseqüències. El moviment obrer sap que la força del treball -indissociable del seu suport físic, el treballador- no pot ser una mercaderia com les altres sense posar en perill la vida i la salut dels treballadors. Ara bé: de la mateixa manera, **la naturalesa no pot ser una mercaderia com les altres** sense posar en perill la integritat i la salut de la biosfera, la vida de la vida, de la qual nosaltres (i les altres espècies que habiten el nostre planeta) depenem absolutament.

Ni el treball ni la naturalesa poden mercantilitzar-se (com proposa l'actual capitalisme neoliberal) sense amenaçar la vida dels treballadors i de la biosfera. La lluita històrica del moviment ecologista per posar límits a la destrucció i la mercantilització de la biosfera és equiparable a la lluita històrica del moviment obrer per posar límits a l'explotació i mercantilització de la força de treball humana.

Reconstruir ecològicament la societat industrial vol dir entre altres coses **reabsorbir els costos externs** que avui descarreguem irresponsablement sobre les generacions futures, els pobles del Sud, els més dèbils en els propis països del Nord (els pobres i exclosos, les dones, etc.) i els altres ésser vius amb qui compartim la biosfera. Però això canvia en gran mesura els termes del conflicte distributiu entre els amos dels mitjans de producció i els venedors de la seva força de treball. Assumir els "nous" costos que afloren és una qüestió de lluita de classes i constituirà per cert l'objecte d'algunes de les més importants del segle XXI.

Acabada l'era del que podríem anomenar el **pacte social fordista** sorgeixen amb virulència nous problemes, nous conflictes i noves lluites. Els sindicats no poden donar una resposta conservadora o corporativista en aquesta situació, sinó que han de convertir-se en un agent actiu en el procés de reconstrucció poc lògica de la societat industrial. Sense deixar de ser sindicats, han d'incorporar en la seva reflexió i en les seves lluites nous objectius que atenyen a les treballadores i als treballadors en la seva triple

dimensió com a productors, consumidors i ciutadans.

El conflicte entre medi ambient i ocupació és superficial: mantenint igual els altres factors, la producció amb protecció ambiental exigeix més treball humà que la producció ambiental irresponsable. Produir ecològicament requereix no buscar sempre els increments de productivitat del treball humà a costa d'una baixa productivitat de l'energia i les matèries primeres i una alta intensitat de capital. Amb l'ecologització estructural de l'economia el treball socialment necessari tendiria a augmentar, ja que la producció seria menys intensiva en energia i materials i més intensiva en treball humà. El veritable conflicte no es dona entre medi ambient i ocupació sinó entre productivisme capitalista i protecció de la biosfera; entre beneficis empresarials i salut de protecció dels ecosistemes (i de les persones i animals que en ells hi viuen).

Quan s'analitza el fracàs de les polítiques ambientals dels últims quatre o cinc lustres i es treuen les conseqüències d'aquest fracàs, s'aprecia la necessitat de **desplaçar els esforços des del control de la contaminació cap a l'evitació d'aquesta**. Però si la política de filtres, depuradores i instal·lacions descontaminadores *al final de la tuberia* practicada fins ara no exigeix entrar dins de les fàbriques, qualsevol estratègia d'evitació de la contaminació sí que ho exigeix. Quan es tracta de reorganitzar els processos productius amb la finalitat de generalitzar la *producció neta*, la participació dels treballadors d'aquelles indústries és indispensable. Aquesta no és la menys important de les raons que recomanen **una aliança estratègica entre el moviment obrer organitzat i els defensors del medi ambient a les portes del segle XXI.**

Un programa de **reconstrucció ecològica de la societat industrial** en el Nord del planeta (i construcció d'una societat industrial ecologitzada en el Sud), o -si es vol expressar d'una altra manera- **d'ecologització estructural de l'economia i de la societat** recorreria segons les línies següents:

* Les energies fòssils (carbó, petroli, gas natural) s'esgoten alhora que desequilibren el clima del planeta, i tenim inexorablement que plantejar-nos el **canvi de base energètica de la nostra civilització industrial**. La única economia reproducible a llarg termini serà la basada en les energies renovables (és a dir: en últim terme, en

l'aprofitament diversificat del flux inesgotable d'energia solar). Per això necessitem una *estratègia solar* per a la sortida dels combustibles fòssils i l'energia nuclear, i la **construcció d'un sistema energètic basat en les energies renovables** (solar tèrmica i solar fotovoltaica, eòlica, hidràulica, biomassa, etc.). Els dipòsits encara existents d'energies fòssils només hem de considerar-los com una *xarxa de seguretat* mentre dura aquesta transició.

* El nostre sistema productiu no pot continuar tractant irresponsablement el medi ambient com a dipòsit inesgotable de matèries primeres i com un abocador d'interminable capacitat per a les nostres deixalles i contaminacions: cap dels dos supòsits respon a la realitat. Necessitem *tancar els cicles*, és a dir, estructurar el sistema productiu segons línies de **producció neta** que: (a) minimitzin el consum de recursos naturals, especialment els no renovables; (b) minimitzin l'expulsió de contaminants; (c) *s'encadenim* de manera que els residus d'un procés productiu siguin matèria primera per algun altre procés. Avui és possible produir suficient com per cobrir les necessitats bàsiques i aconseguir un nivell raonable de benestar per a tots amb un impacte mínim sobre el medi ambient.

* Té caràcter instrumental per aconseguir els dos objectius anteriors (transició cap a les energies renovables, i producció neta) la urgentment necessària **revolució de l'eficiència**: utilitzant les millors tècniques disponibles, podem produir com fins ara amb un consum d'energia i de matèries primeres inferior a l'actual en més del 50% (segons sectors i processos productius).

* Tres sectors tenen una importància central per a la reconstrucció ecològica de la societat industrial: **agricultura, transport i indústria química**. Necessitem impulsar la transició des dels actuals sistemes d'agricultura industrial cap a una

agricultura ecològicament sostenible, molt menys intensiva en energies no renovables i agroquímics, que asseguri la producció d'aliments, respecti la biodiversitat i creï noves relacions entre el camp i la ciutat. La reforma dels sistemes de transport donarà prioritat absoluta al transport sobre rails en front d'automòbils i avions. És necessari també *desquimitzar* selectivament les nostres societats industrials i avançar cap una química *tova* que operi només amb substàncies no tòxiques i fàcilment biodegradables.

* De manera general, resulta impossible regular el metabolisme global entre humanitat i naturalesa sense governar el procés de canvi tècnic. Necessitem introduir, a múltiples nivells, mecanismes de **selectivitat tecnològica** atenent a criteris ecològics i socials.

El programa, les línies mestres del qual n'hem fet un esborrany és realista i es concreta en una multitud de propostes i programes sectorials, sòlids i ben argumentats, que ja existeixen o estan actualment en curs d'elaboració. Allò que resulta completament irrealista -útopia en el sentit pejoratiu de la paraula- és continuar apostant cegament per un sistema econòmic que s'autodestruïx, i que molt abans que aquell procés es consumeixi potser s'hagi endut ja per davant a molts de nosaltres i hagi devastat irreversiblement la nostra llar, la insubstituïble biosfera dins de la qual vivim.

Consideració final sobre les empreses i serveis públics

Creiem necessari de cara al futur que la Confederació es plantegi el tema de les empreses i serveis públics no només des del punt de vista sindical sinó també des del social, com a ciutadans, tractant de coordinar ambdós enfocaments.

**FUNCIONS I RELACIONS DE LES ESTRUCTURES
ORGANITZATIVES DE LA CGT DE CATALUNYA**

EL PAPER DELS DELEGATS I DE LES DELEGADES DE LA CGT DE CATALUNYA

Els delegats i les delegades de personal, de comitè d'empresa o de junta de personal, elegits per una part del conjunt dels treballadors de l'empresa o sector a proposta de la secció sindical (que conforma prèviament la llista) han de respondre a la seva doble condició de representants de la CGT de Catalunya i dels treballadors i de les treballadores de la seva empresa o del seu sector.

La doble qualitat de representant de l'organització i de defensor dels legítims drets laborals dels treballadors a què representa han de suposar un fort compromís per part de la Confederació (s'ha d'entendre des del Comitè Confederal al seu propi sindicat i secció sindical, passant per les respectives federacions territorials i sectorials) de relació, formació i informació.

Tots els afiliats i totes les afiliades de la Confederació han de tenir possibilitat d'accedir en aquests elements, però fóra un error imperdonable no facilitar-los a aquelles i aquelles que ens representen i que són la imatge de la CGT de Catalunya davant l'empresa i els treballadors. Com ho fóra igualment que qui representa la CGT de Catalunya decidís fer-ho a títol individual (responent a una espècie de la *CGT de Catalunya sóc jo*) o es cregués tan sumament dotat i dotada com per no establir cap vincle amb l'organització.

Ni la Confederació ni els delegats ni les delegades han de moure's en el marc d'unes relacions no excessivament clares. Malgrat les nostres antigues i noves crítiques al sistema legal de representació sindical, el cert és que fa anys que concorrem a les eleccions sindicals i que hi presentem uns programes i unes persones que representen la nostra organització. Establir posteriorment curts circuits voluntaris o no en la relació dels delegats i de les delegades amb la Confederació o deixar-ho únicament a voluntat dels primers no deixa de ser com a mínim un frau als nostres simpatitzants i, en la seva expressió màxima, un suïcidi.

Per tot això i per aconseguir una millor representació de la CGT de Catalunya a les empreses i sectors i una major coordinació i implicació dels nostres delegats i de les nostres delegades amb i en l'organització és necessari posar en pràctica les següents mesures:

* **ampliar la relació organitzativa directa** (fins ara pràcticament reduïda a les conferències de

delegats i delegades convocades per l'SP) amb les conseqüents conferències sectorials i territorials (especialment a l'inici de la negociació col·lectiva o davant qualsevol tema o companya d'interès general), fer reunions periòdiques en els sindicats,...

* **enfortir l'acció formativa del Secretariat Permanent de la CGT de Catalunya** amb actuacions territorials i sectorials, en aquest camp, que puguin aportar coneixements més específics i experiències més properes.

* **implicar en les actuacions orgàniques més generals als delegats i a les delegades** (forçar la no instauració d'un nou corporativisme).

* **crear la consciència per a la utilització de totes les hores sindicals i que una part d'aquestes serveixin per establir els necessaris vincles amb l'organització:** mitjançant la comunicació, la consulta, les reunions, les conferències, l'acció formativa, l'assumpció de responsabilitats orgàniques (des de la secció sindical al Secretariat Permanent de la Confederació, ja que són afiliats i afiliades amb experiència sindical contrastada i més grans possibilitats de dedicació els que han d'assumir bona part de les responsabilitats orgàniques).

LA RELACIÓ ENTRE LES SECCIONS SINDICALS I ELS SINDICATS

Últimament es dona una sèrie de tendències en l'organització que semblen primar la secció sindical més enllà del seu caràcter fonamentalment organitzatiu i funcional. S'utilitzen expressions com l'autonomia total de les seccions sindicals o es funciona a la pràctica com taifes independents.

La CGT de Catalunya no pot caure en un model de coordinadora de seccions sindicals d'empresa (per cobrir aquella visió sindical existeixen des de fa anys diverses experiències organitzatives) ni en una espècie de distribuïdora de la franquícia CGT que a cada empresa, sector,... presenta un rostre diferenciat i, a vegades, oposat.

A pesar que en molts casos l'afiliació es produeix per la identificació amb unes determinades formes d'exercir la intervenció sindical i fins i tot amb les persones concretes que la duen a terme, és fonamental que una organització confederal com és la CGT de Catalunya reforci aquesta idea. Així els nostres afiliats i afiliades han de saber des del primer moment que formen part d'una

organització que per principis de solidaritat i d'efectivitat ben entesa agrupa a treballadors i treballadores d'altres empreses i sectors i que la seva línia sindical es construeix amb la participació i la intervenció de tots i totes.

És necessari trencar en el seu embrió (la secció sindical) el perill que per a molts afiliats i afiliades la seva pertinença a la CGT de Catalunya es circumscriu al seu organisme en l'empresa o sector, que dona un neocorporatisme que nega l'organització federal que ha de regir la nostra activitat i funcionament.

Fins ara en els nostres Estatuts, basats en plantejaments minoritaris (25 afiliats per constituir un sindicat), el nucli principal de decisió és el sindicat, entès com l'assemblea general d'aquest. La manca de debat sindical, és a dir, la discussió i sobretot la manca de criteris definitius, davant els diversos problemes a què ens enfrontem en les empreses (mobilitat geogràfica/funcional, ERO, contractació, horaris, etc.), la manca de comunicació entre el sindicat i les seccions sindicals d'empresa, unit a la mal entesa autonomia d'aquestes, ens condueix que en algunes empreses la CGT (que no les seccions sindicals) assoleixi acords contraris als interessos dels treballadors.

No es tracta, en aquest assumpte com en altres, simplement de llegir la llibreta dels estatuts que són suficientment explícits, sinó de crear els mecanismes i les necessitats funcionals perquè la relació seccions sindicals/sindicats sigui la raonable en una lògica confederal. És a dir, una relació d'implicació en la majoria de casos, d'informació i consulta continuada, de transmissió dels grans eixos de la CGT de Catalunya i de subordinació, pel seu caràcter instrumental, de la secció sindical a les decisions generals de la Confederació i a les concretes del seu sindicat.

En aquest sentit, són imprescindibles les següents mesures:

- * Manteniment de les resolucions conjuntes de l'assemblea de sindicat per sobre de les particulars/minoritàries de les seccions sindicals d'empresa.

- * Informació i consulta de les seccions sindicals als sindicats quant a la negociació col·lectiva, a l'activitat sindical, a les relacions sindicals.

- * Major comunicació entre els sindicats i els seus afiliats, no serveix que cada cert temps se'ls enviï una convocatòria d'assemblea.

- * Canalització a través de les seccions sindicals d'una part de la informació, la comunicació i el debat orgànic (és molt perillós continuar mantenint una dicotomia entre l'ens sindicat que es dedica als temes orgànics i l'ens secció sindical que es dedica als laborals).

- * Major participació de les seccions sindicals en les activitats del sindicat i de la Confederació: utilització dels plens de seccions sindicals per als temes laborals i reivindicatius, contribució amb afiliats i afiliades i delegats i delegades al funcionament del sindicat i de l'organització...

- * Afavoriment per part dels sindicats de l'acció formativa amb plena autonomia.

EL PAPER DE LES FEDERACIONS TERRITORIALS I SECTORIALS DE LA CGT DE CATALUNYA

Ambdues estructures tenen en comú les funcions de coordinació i de suport funcional als sindicats del seu àmbit territorial o sectorial. No obstant el seu paper ha d'estar clarament diferenciat i les seves actuacions i activitats ser complementàries i assolir uns índex de coordinació bastant superiors als actuals.

De les federacions territorials

En el paràgraf anterior es defineixen dues funcions de les federacions territorials que en major o menor grau estan assumides per tots. Amb tot, ens fa l'efecte que es produeix un important desaprofitaient d'esforços i possibilitats en qüestions que en moltes ocasions ranegen l'internisme o la burocràcia més flagrant.

Des del seu origen aquesta organització ha donat un major pes organitzatiu i sòcio-polític a l'estructura territorial que tenia el seu origen en l'exercici efectiu i directe de la solidaritat i el suport mutu, però que no obviava la intervenció social tant des de les escoles racionalistes, les escoles sindicals, les revistes, els debats i les xerrades de caràcter científic... com amb l'assumpció de responsabilitats de gestió municipal i governamental (Generalitat i República) durant el període de 1936 a 1939.

Sembla obvi que una organització que es pretén transformadora ha de transcendir el marc sindical (encara, tenint clar que aquest és el nostre punt de partida) i procurar una intervenció social en tots i cada un dels temes que afecten als nostres afiliats i afiliades i a les classes populars.

Aquesta tasca ha de ser àmpliament assumida a la Confederació i la seva expressió pràctica exercida fonamentalment a través de les federacions territorials.

Però és més, la creixent desestructuració i fragmentació de les classes populars així com un panorama laboral en què s'imposa cada vegada més l'exclusió (atur), la precarietat i la rotació fa més necessari construir un sindicalisme solidari que organitzi i afavoreixi la intervenció social i sindical dels seus afiliats i afiliades en el marc territorial.

Canalitzades, en bona mesura, les reivindicacions laborals a través de les seccions sindicals, els sindicats i les federacions sectorials; les federacions territorials han de cobrir unes funcions estructurals bàsiques i dedicar els seus esforços a la coordinació i expansió sindical i a la intervenció social.

Les federacions territorials han de tendir a la màxima senzillesa en la seva estructuració i funcionament, procurant no caure en actuacions reiteratives i en esforços inútils.

Per millorar el funcionament, o evitar l'atomització i unir esforços econòmics i humans fóra recomanable que federacions locals o sindicats únics de localitat s'agruparan en federacions comarcals.

Les federacions territorials han de reforçar la coordinació dels sindicats que la conformen (no compartim locals i sigles per economia) i procurar el màxim de relació entre ells i entre els afiliats i afiliades (les estructures d'aquesta organització no poden ser compartiments estancs) amb l'objectiu d'analitzar les diverses experiències, avançar sobre la reflexió comú i plural, practicar la solidaritat,...

Les federacions territorials, a partir del coneixement real de la seva implantació i de la realitat laboral, han de traçar plans i establir objectius d'expansió (a ser possible, en coordinació amb les federacions sectorials) amb la seva corresponent periodització, anàlisi de resultats...

Les federacions territorials han de **coordinar tots els afiliats i afiliades que intervinguin socialment** (associacions de pares, culturals, de veïns, insubmissió, solidaritat,...) i afavorir l'acció social entre tots els seus afiliats i afiliades, de manera que contribueixin efectivament no únicament a aconseguir unes millors condicions laborals sinó també un increment del progrés social i de les condicions de vida (llibertats, sanitat, habitatge, medi ambient,...).

De les federacions sectorials

Per uns o altres motius (excessiva dispersió de la implantació sindical, autonomies mal enteses de seccions sindicals i sindicats, tendència al corporativisme, manca d'una adequada tradició,...) les federacions sectorials tenen, en el conjunt de la CGT i també en la CGT de Catalunya, una vida excessivament lànguida i amb poca o nul·la intervenció sindical.

Però, sens dubte l'element clau és la nostra representativitat (o, per expressar-ho millor, la nostra manca de representativitat) a nivell sectorial i la nostra absència de capacitat legal negociadora, en aquests àmbits, la que exerceix un paper més dissuasori i desmotivador. Com exemple contrari tenim el funcionament d'alguns sindicats federals estatals, que sí han obtingut la suficient representativitat com per ser en els comitès generals d'empresa i negociar.

Només en alguns casos, producte més del voluntarisme i l'activitat dels i de les responsables de les federacions s'aconsegueix mantenir una estructuració i una vertebració fins a cert punt consistent.

No obstant, és el peix que es mossega la cua. Si no afavorim les estructures sectorials federals no aconseguirem incrementar la nostra implantació (constituïció de noves seccions sindicals i sindicats) i la nostra representativitat (obtenció de nous delegats i noves delegades).

La implantació fonamental de la CGT de Catalunya en les grans i mitjanes empreses i en els grans sectors no és una casualitat. És allí on es desenvolupa una major activitat i confrontació sindical i les nostres seccions sindicals tenen la representativitat suficient per intervenir, denunciar, negociar,... en aquests sectors o empreses amb marc de negociació propi.

Amb tot, la majoria de les empreses no tenen

aquest marc negociador i els treballadors i les treballadores veuen definides les seves condicions salarials i laborals en àmbits provincials, nacionals o estatals. La nostra absència d'aquests àmbits és la nostra principal debilitat per accedir en aquest tipus d'empreses.

Només des d'una interpretació més solidària i generosa de la intervenció sindical aconseguirem l'afiançament de les federacions sectorials. Només des de la implicació en el seu funcionament de les seccions sindicals i dels sindicats del sector amb la consegüent dotació de persones, hores sindicals i altres aspectes materials es poden aconseguir unes federacions sectorials que tinguin activitat pròpia, que superin els marges d'implantació i de representativitat en què ens movem, que puguin exercir un autèntic treball de coordinació i intervenció en el sector...

Per altra banda, les federacions sectorials poden i han d'acomplir un important paper en l'expansió de la Confederació, en la qual sempre que sigui possible ha d'existir coordinació amb la territorial corresponent. És més que evident que, d'entrada, és més fàcil connectar amb els treballadors i amb les treballadores a través dels seus problemes més propers i específics.

A més l'afavoriment de les federacions sectorials de la CGT de Catalunya ha de fer-se sobre la base de programes concrets de treball: informació i coordinació de la negociació col·lectiva del sector; informació i formació sectorial; coordinació dels sindicats, de les seccions sindicals i dels delegats i de les delegades; anàlisi de l'aplicació de la contrareforma en el sector i mesures d'oposició i d'avançament; creació de canals de solidaritat sectorial;...

Per últim, és necessari l'establiment d'un protocol de relació (econòmica, funcional,...) amb les federacions sectorials estatals que permeti major coordinació i efectivitat.

PARTICIPACIÓ I DEMOCRÀCIA INTERNA

Una de les característiques més destacables de la CGT de Catalunya és el nostre discurs participatiu. És a dir, de compromís d'informació i de consulta als treballadors i a les treballadores en les empreses i sectors on estem implantats. Fins a tal punt que aquest aspecte repugna a qui prefereix unes relacions laborals basades en els compromisos entre la direcció de les empreses privades o de les administracions públiques i els

representants sindicals (quan no els dirigents de les seves estructures federals) al marge dels treballadors i de les treballadores, que se'ns tracte d'acusar d'assemblearisme o de manca de conseqüència amb els resultats electorals a nivell sindical (com si els vots fossin xecs en blanc).

Existeixen exemples més que suficients que la nostra informació, les nostres consultes, les nostres assemblees i la nostra insistència per aconseguir referèndums han suposat clars avenços. Amb tot, en determinades circumstàncies i ens orgànics es mantenen algunes pràctiques o *alguns costums* que provoquen exclusions i decisions minoritàries o poc participatives.

És una tremenda contradicció estar exigint transparència i participació a les empreses, a les administracions públiques i a tots aquells àmbits que afecten a la nostra vida quotidiana i continuar mantenint, voluntària o involuntàriament, pràctiques contràries en la nostra organització. No es poden exercir suposats drets en funció de l'antiguitat o de la *militància*, ni fer ordres del dia internistes i per a *iniciats i iniciades*, i no donar curs a les comunicacions orgàniques,...

La base organitzativa de la CGT de Catalunya són els sindicats, però la base real o efectiva són les persones que formem part d'aquest projecte. En ocasions es tendeix a confondre el sindicat amb determinats membres d'aquest. Per contra, és necessari realçar els drets de democràcia directa i participació de tots els afiliats i totes les afiliades. El seu dret a rebre informació (les convocatòries orgàniques amb temps suficient per elaborar i presentar propostes, els documents generals de la Confederació, dels ens orgànics intermitjos,...) i a participar en les decisions de l'organització (línia sindical i social, elecció dels càrrecs de gestió,...).

La participació i la democràcia interna són l'únic camí fiable perquè la nostra organització sigui la suma dels criteris de tots i totes, perquè la sentim més nostra, per incrementar els nivells de compromís, per anar creant relleus en la gestió, per airejar-nos i lligar-nos millor als veritables interessos dels nostres afiliats i afiliades.

I no serveixen excuses de participació prèvia. Les diferents situacions personals, laborals, etc, i els diferents moments vivencials pels quals travessem les persones ens han de conduir a acabar, d'una vegada per totes, amb els conceptes de militants i afiliats en els seus sentits pejoratiu i

discriminatoris o classistes.

A més de la participació, hem d'aplicar els elements democràtics que reflexen els Estatuts de la CGT de Catalunya (decisiones assembleàries, garanties i transparència, dret de minories,...) en les actuacions i decisions de tots els ens de l'organització, no únicament en els congressos. Així, les eleccions dels responsables orgànics han de plantejar-se amb llistes obertes, la representació de les minories ha d'aplicar-se en els processos previs a un comici de la CGT de Catalunya, però també en l'elaboració de les llistes a les eleccions sindicals si aquestes no es poden consensuar. La pluralitat ha de ser un dels més importants bagatges de la Confederació.

Hem d'establir un fort compromís per la participació, la democràcia i la pluralitat a la CGT de Catalunya. Hem de comprometre'ns en la difusió de les convocatòries, les decisions, les anàlisis i les postures de l'organització en comici o dels seus ens de gestió (Comitè Confederal, comitè territorial, comitè sectorial...) als sindicats per a la seva distribució i apropament als afiliats i afiliades. Hem d'aplicar les normes democràtiques de què ens hem dotat, en anteriors comicis, en tots els àmbits de decisió (assemblees generals, plens,...) i d'elecció.

ESTRUCTURACIÓ I RACIONALITZACIÓ DE LES TASQUES ORGANITZATIVES

La solució o execució de les diverses tasques organitzatives (afiliació, expansió, representació, relacions entre els ens orgànics,...) responen a criteris que van des de la rutina a la improvisació, passant per l'acompliment *al peu de la lletra dels estatuts* o la tradició d'anys.

És factible que això hagi de ser així a causa del propi procés de construcció de l'organització i a la diversitat de realitats, o si es prefereix al desenvolupament desigual d'aquesta. Però, no obstant, hauríem de començar a solucionar bona part dels problemes estructurals que es deriven d'aquest estil de funcionament o d'aquestes realitats diverses.

Quant a l'afiliació es dona la circumstància que aquesta es produeix, en força casos, a través de sindicats federals, federacions sectorials o sindicats d'àmbit provincial. La seva adjudicació és d'allò més diversa que queda a més a criteri de qui afilia. És necessari establir els següents criteris davant d'aquests casos: a) la implantació de la CGT de Catalunya impedeix que existeixi cap

justificació perquè aquestes afiliacions vagin a parar fora del nostre àmbit; b) en el cas que existeixi sindicat de sector en la localitat o comarca on es produeix l'afiliació, l'afiliació ha de passar a l'esmentat ens; c) quan no existeixi sindicat de sector però sí federació territorial (local, comarcal o intercomarcal), l'afiliació ha de passar a l'esmentada territorial arribant-se a algun acord de compensació per la coordinació sectorial; i, d) quan no existeixi sindicat de sector ni federació territorial, l'afiliació es produirà al sindicat on resideixi la federació, sindicat federal o la seu de l'empresa o administració.

El Secretariat Permanent de Catalunya crearà l'estructura administrativa necessària per a la confecció d'un banc de dades del total d'afiliats de les federacions territorials de Catalunya perquè, amb un ús adequat de les esmentades dades, cada federació pugui arribar informativament a tots els afiliats de la CGT que tinguin lloc de residència o activitat laboral en l'esmentat àmbit territorial, amb l'objectiu de poder informar-los de totes les activitats que l'organització desenvolupa en aquest àmbit.

Quant a la constitució de nous sindicats, se'ns plantegen 2 problemes: el sectorial i el numèric. En el primer cas, estem assistint a la constitució de sindicats que tenen l'àmbit exclusiu d'una empresa o subsector i que en realitat haurien de ser seccions sindicals d'un sindicat de sector de major àmbit. Aquesta tendència a la fragmentació dels sectors de producció o de treball és sumament perillosa pel que pot implicar de corporativisme i de desvertebració organitzativa, en uns moments en què la solidaritat i el suport mutu han d'estar més presents que mai. A més, suposa un pas enrere històric ja que va ser la CNT qui, a principi de segle, va sumar els diferents sindicats d'ofici en sindicats de branca.

Les diferents federacions territorials (que són les que reben, en primera instància, l'adhesió dels nous sindicats) i el comitè confederal de la CGT de Catalunya no poden ni han d'acceptar aquest tipus de sindicats i a més han de corregir, conjuntament amb els sindicats ja constituïts que estiguin en aquesta situació, les situacions anòmales de fet.

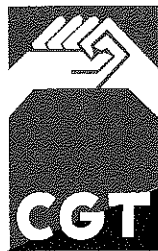
Quant al nombre d'afiliats i afiliades, els estatuts de la CGT de Catalunya marquen la xifra de 25 per poder constituir un nou sindicat. És evident que, avui per avui, qui aconsegueixen aquests requisits tenen dret a conformar un nou ens orgànic. Però, no està de més recomanar que es

tinguin en compte altres factors a més del merament numèric. I així, no té més valor que el jurídic la constitució d'un sindicat amb dèficits per al seu propi funcionament i amb poca o nul·la activitat en el sector. Més que constituir cap a dins cal fer-ho cap en fora. Posar en mans dels treballadors i de les treballadores un instrument de defensa, de lluita, de negociació, de compromís. Per tot això, la recomanació és que es conformin efectivament els sindicats quan siguin capaços de mantenir una vida orgànica i laboral efectiva.

En una situació semblant ens podem trobar en la constitució de noves federacions territorials. Els estatuts de la CGT de Catalunya posen com a condició orgànica l'existència de dos o més sindicats en aquest territori. Amb tot, la realitat és

bastant més dura i ens exigeix mitjans materials i humans per mantenir una mínima estructura i una activitat no internista sinó de clara implicació sindical i social. El creixement i expansió territorial no pot fer-se sobre la base de federacions d'escàs funcionament i de gravós manteniment per a la Confederació.

Per tant, la tendència de constitució de noves federacions territorials ha de ser prioritàriament, en les actuals circumstàncies, la de federacions comarcals o intercomarcals (és a dir, d'ampli marc territorial i majors possibilitats afiliatives), amb un mínim d'afiliats i afiliades suficient com per no ser absolutament dependents econòmicament i amb un projecte de treball i expansió temporalitzat i revisable.

**Confederació General del Treball
de Catalunya**

Via Laietana, 18 , planta 9è - 08003 BARCELONA - Tel. 268 47 22 / 268 45 52 - Fax 310 71 10